Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

СВОБОДА
LIBERTY

Часопись для руского народа в Америцї і орган „Руского Народного Союза“.

Рік XV. Ню Иорк, Четвер, 28-го Падолиста 1907. Число 48. Vol. XV. New York, N. Y. Thursday, November 28, 1907. No. 48

ВАЖНЕ! ВАЖНЕ! Руско-Народний Союз в Америцї принимае в місяцю Новембрі і Децембрі с. р. нових членів від 16 до 35 лїт без вступного а від 35 до 40 лїт за половину вступного.

Дано від гол. Уряду Р. Н. Союза в Джерзи Ситі, Н. Дж. дня 1. Окт. 1907.

К. Кирчів предс. А. Шаршонь кас. С. Ядловский фінанс. секр. Т. Лабовский рекорд. секр.

Від Головного Уряду Р. Н. Союза в Америцї.

Розмет за місяць Октобер 1907.

В. 119. Варґа Іван, ум. 11 Септ.	1000.00
В. 56. Олексяк Ізидор ум. 19 Септ.	1000 00
В. 33. Заприлюк Михаїл ум. 29 Юнїя	1000.00
В. 43, Бараняк Лука ум. 13 Септ.	1000.00
В. 5. Коско Михаїл ум. 19 Октобра	1000.00
В. 63. Бобак Андрей муж членкинї Антонїни ум. 30 Юлїя	400.00
В. 39. Рудий Ева ж. ч. Антотїя ум. 18 окт.	400.00
В. 152. Костура Ю. м. ч. Анни ум. 22 септ.	400.00
В. 62. Ґижа Дмитро невилїчима слабість	100.00
В. 24. Зїґа Стефан, невилїчима слабість	100.00
Разом	6.400.00
Платня гол. урядників за Октобер	165.00
Адмінїстрація Союза за Окт.	61.79
Платничі книжочки для Р. Н. С	109.50
Експрес від розсилки 11.000 статутів	89.40
Весь розхід виносить	6.825.69

Розмет платить 7959 членів на цїле посмертне (кождий по 82 центів) і 760 членів на пів посмертного (кождий по 41 цнт.). Крім того кождий член платить за орґан „Союза“ по 10 цнт., на Фонд Резерв. по 2 центи, на Фонд Народний по 1 центї, на Ф. Бідних по 1 цнт.

Член на цїле посмертне платить 96 цнт. а на половину посмертного 55 цнт.

К. Кирчів, предсїдатель. *С. Ядловский*, секретар.
А. Шаршонь, касієр.

Новинки.

КАЛЕНДАР.

Падолист.

28	Ч.	Гурія Самона
29	П.	* Матея еванг.
30	С.	Григория новок.
1	Н.	Груд. 23. Паят.
2	П.	Авдія
3	В.	Григория, Анат.
4	С.	Введенє Пр. Б.

— Теперішна адреса Преосв. епископа звучить:

Rt. Rev. S. S. Ortynsky,
Greek catholic Bishop,
1105 N. 63 Street,
Philadelphia, Pa.

— Письмо „Delineator“ стверджує, що в 15 блаках на 5-ій евни в Ню Йорку (де мешкають самі мілїонери) знаходиться лишень 15 дїтий. У всхідній части міста, де мешкають самі бідаки, випадає від 10 до 100 дїтий на один блак. Богачі убивають дїти, заки еще прийшли на сьвіт, однак радять бідакам як найбільше дїтий мати, бо се благословенє боже, но — і таний робітник.

— Як нам доносять з Ботлер, Па., то тамошні сьвідомі Русини-Українцї оснували дня 17-го с.м. читальню „Просьвіти“. Першого дня вписало ся сейчас 40 членів. До уряду вибрано: О. В. Туткович(прс., І. Малецкий заст. прдс., Ів. Бунґа кас., Ів. Чернецкий бібліотекар, Д. Вархоляк скр., М. Медвідь і П. Корнан заст. видїл. Щасть Боже новій орґанізації.

— В Бозї наша надія! Сей напис, який уживано на американьских грошах казав на ново вибитих штуках монети Рузвелт усунути. Після гадки п. Р-та такий напис на грошах є образою Бога. Може і слушно. Однак „побожні“ Американцї горячо стають протестувати проти сего зарядженя.

— Поворот невільництва. В місті Ст. Луіс, Мо. під пору точить ся розправа проти трех плянтаторів, обжалованих о се, що на своїх плянтаціях держали замкнених 40 нїґрів, яких змушували до працї. Кара за такий злочин після амер. прав виносить від 18 місяців до 3 лїт вязницї і гривна від 100 до 5.000 долярів!

— В місцевости Pottsville, Pa. в майтах антрациту в глубинї кількасот стіп під землею обірвала ся скала і присипала майнера М. McCabe. Обірвавша ся скала не убила майнера, але замкнула його в одній з пустих печер. Сейчас приступлено до відвалюваня каміня і по чотиродневій безнастанній праци удало ся його видобути живого, хотяй страшно обезсиленого голодом.

— Як доносить нам д. Полотнянка, то в Провіденс, Р. Ай. 18-го с. м. о 12-ій годинї в полудне повісив ся Русин Филип Манастирский. Родом був з Товстенького, Галичина. Причиною самовбійства була утрата роботи і брак средств до житя. Полишив в краю жінку і двоє дїтий.

— Герой!... В Філядельфії, офіцир воєнної амер. маринарки, Дікерсон, вбив в однім домі розпусти підчас бійки чоловіка. Вбійця признав ся до вини. Судія однак не засудив його на кримінал, але дарував йому кару, позаяк є він геройским офіциром а американьска вітчина потребує таких людий. Напімнув тільки офіцира, що на будуче в бійцї має обережнїйше уживати своїх пястуків. Який судія, такий обжалуваний, який розбишака-офіцир, така і маринарка амер. вітчини!..

— Над пропастию. Заряд міста Мінеаполіс, Мінн. пару днів тому повідомив мешканців, що сї через довгий протяг часу знаходили ся в страшнім положеню і небезпецї, і доперва тодї, коли єю усунено повідомлено їх про все. Під містом іменно повстала великаньска розколина, яка грозила місту западенєм ся в пропасть. Уряд мійский знав про се від пятьох лїт, однак держав се в найглубшій тайнї побоюючи ся паніки а за сим опущеня мешканцями міста, а рівночасно вів роботи над скріпленєм стелї розколини. Потрібні фонди асиґновано з мійскої каси, фалшуючи рахунки, занятих при роботах людий не втягано у тайну, а інжінєрів приневолювано до мовчанки. В сей спосіб працю доведено до кінця, і доперва тодї, коли уся небезпека зістала усунена, оголошено цїлу справу. Правдиво по американьски! Додати належить, що місто заложено в 1847 роцї, числить тепер 214.000 мешканців а розколину відкрито случайно при нагоді переводженя робіт каналїзацийних.

— В стейтї Ню Йорк з днем 1 січня 1908 входить в житє новий закон в справі супружеств. Після нього усї, що хочуть побирати ся, будуть мусїли поперед взяти позволенє з засьвідченєм, що їх супружеству не стоять на перешкодї нїякі закони. Тим самим правам мусить підлягати і уряд еміґраційний на Еліс Айленд. Тому комісар еміґраційний видав до усїх підлягаючих йому орґанів поуку в якій каже ся, що усї особи, чи обоє походять з старого краю, чи одно з них замешкало уже в Злучених Державах мають також повинувати ся сьому законови. Бранє шлюбів отже на Еліс Айленд буде стрічати ся з перепонами.

— Україньский семинар в Брендонї не почав ся 10. с. м. як було подано, з тої причини, що будинок, где має ся містити школа, не є еще цїлковито порядкований. Однак за пару день пічне ся наука на певно.

(К. Фарм.)

— Експресовий поїзд Кенедієн Пасифік в'їхав в ночи на льокомотиву коло місцевости Chalk River в наслїдок чого два вози разом з льокомотивою розбило на куски а 8 осіб стратило житє.

— Телєґраф без дроту з Америки до Европи. Сполука Европи з Америкою при помочи бездротного телєґрафу сталась нарештї довершеним дїлом. Марконї займав ся тою справою від довшого часу, уладивши одну стацию в Galvay, на західнім березї Ірляндиї, а другу в порт. місцевости Glace в Новій Шкотії по сїм боцї Атлянтийского океану. З заведенєм того получення між Америкою і Европою система Марконїя вперше ввійшла на шлях практичного приміненя на велику скалю. Доси ся система служила головно до сполуки точок, яких інакше не можна було сполучати, пр. кораблїв на повнім мори між собою, або кораблїв і суші. Однак тота сполука заводила часто, бо прилади, уміщені на кораблях, мали дуже малий промінь дїланя. Колиж віддаленє корабля від суші було більше як промінь дїланя приладу, то висиланє депеш відбувало ся так, що корабель висилає депешу навманя. На випадок, коли якийсь инший корабель з приладом находив ся в проміни дїланя, тодї той другий корабель подавав депешу дальше, аж нарештї чи то зараз, чи за посередництвом третього або більше кораблїв, вість дістала ся до стації на суши. Що другий корабель подав депешу в дальшу дорогу, пізнавав попередний корабель тим способом, що власну депешу одержував сам назад. Аби систему телєґрафованя без дрота примінити до правильного руху, треба було передовсїм значно побільшити промінь дїланя приладу на стації. Розпочались проби і вже в січни с. р. можна було висилати депеші з Парижа до Берлїна. Пізнїйше удалось поконати навіть віддаль 4.800 кільометрів. Посиланє депеш бездротним телєґрафом стало ся справдїшним триюмфом технїки. Як впевнює Марконї, телєґрами вислані без помочи дрота будуть далеко дешевші нїж при помочи підморских каблїв. Однак мілїярди корон, вложених в підморскі каблї, тим самим ще не змарнують ся. Як телєґраф при помочи дрота мусїв перейти богато проб і улїпшень, заки доведено нинїшного стану, так і телєґраф без дротубуде ще здобувати улїпшеня.

ЗАЯВЛЕНЄ.

Хто хоче посилати гроші до краю через наш Руский Банк і єсли хоче, щоби гроші скоро були післані до краю — то просимо гроші переслати — тілько почтовим Money Order або Cashier's check — бо инших чеків Банки не хотять принимати, і ми гроші вишлемо аж тогдї як сколєктуємо той чек.

R. Publishing & Exchange Co.
184 Hudson St., New York, N. Y.

ПЕРЕСТОРОГА.

В виду того, що по причинї теперішної фінансової і економічної крізи в Америцї народ масами покидає новий сьвіт а шифи суть страшно переповнені, так, що треба по два і більше тижнїв ждати в Ню Йорцї на вільне місце на шифі, тому просимо, хотячи тим, що заміряють їхати у Старий край заощадити непотрібних коштів і видатків уважати на слїдуюче:

Хто заміряє через наш Банк купити шифкарту, нехай найпізнїйше два тижнї наперед повідомить нас листовно як слїдує: 1) Своє імя і назвиско, 2) Кілько має лїт. 3) Котрого дня хоче відїздити, 4) На яку лїнію хоче шифкарту, 5) До якого краю, міста або села. Подаючи відповіди, треба залучити гроші на шифкарту, так, щоби ми могли єю сейчас замовити. В противнім разї ми не можемо за нїщо відповідати і кождий буде собі сам винен, наколи прийде ся йому яких два, три тижнї ждати на шифу в Ню Йорку, щоби дістати місце, та безпотрібно тратити кроваво зароблений гріш.

R. Publishing & Exchange Co.
(Swoboda)
184 Hudson St., New York, N. Y.

ЗАЯВА.

Понеже братя наші збаламучені о. Йоаном Ольшевским бувшим сьвященником нашим відступили від нас і перейшли на росийске православіє так як і о. Ольшевский, а тепер голосять по анґлїйских ґазетах і по околичних плейзах, що їх єсть в Мт. Кармель до 200 людий і збирають колєкту на свою цїль — проте ми куратори і члени Ради церковної гр. кат. церкви сьв. Ап. Петра і Павла в Мт. Кармель, Па. оголошуємо, що се єсть неправдою, бо ми знаєм, що їх всего на всего з фамілїями і самотними єсть заледво 30 до 40 людий, а єсли більше, то нехай они оголосять публично спис своїх людий — а побачимо чия правда. Заразом повідомляємо, що ми на нашу церковь нїгде по чужих плейзах колєкторів не висилаємо.

Михаїл Галькович, предс.,
Димитрій Коропчак,
Петро Хорощак,
Филимон Флюдович,
Онуфрий Мурдза,
Григорій Гук,
Іван Воргач,
Андрей Мильо
Іван Синьчак,
Михаїл Пачута.

ДОБРИЙ ГОДИННИК.

Кождий годинникар вам про се скаже, що добрий годинник складає ся з 171 частий. Деякі з них суть маленькі, ледви видні, однак мимо того в точности ходу годинника они не менче суть важні, як великі. Те саме дїє ся і в нашому тїлї. Тїло чоловіка є так само зложене з множества дрібоньких частиць, з яких усї мусять правильно працювати, щоб увесь орґанїзм удержати в здоровлю і силї. Нехай лиш один з тих дрібоньких орґанів перестане працювати а на сїм потерпить цїлий орґанїзм. Се найлутше можна бачити, коли який небудь з орґанів травленя перестане працювати: пропав тодї апетит а з ним і уся сила. І тодї мусите оглядати ся за скорою помочию — Трінера Американського Елїксіру гіркого вина. Він відсьвіжить усї орґани і приведе їх опять до хосенної працї, він удержує їх в силї і в повнім порядку. Він усовершує травленє, а сим в натуральний спосіб очищує кров. Ви повинні його сейчас уживати, як лишень почуєте, що Вас апетит не є добрий як звичайно, коли почуєте умученє без нїякої видимої причини. Уживайте його в усїх недугах жолудка і кишок. У всїх аптиках.

Jos. Triner
799 S. Ashland Ave.
Chicago, Ill.

За дармо!

Не присилайте гроший. Ваш кредит є важний.

Тисячі миль віддалені, а можете без найменшої трудности лїчити ся так як бисьте були лично тут. Та чудотворна медицина „SALFERRO“ висилає ся на пробу кождому, хто єї потребує. Чоловік підупавший на здоровлю, здеґустований до всего, перепрацьований, чоловік, котрий терпить з причини утраченя мужества, нічні полюції, хороби, котрі позіотались з розкоший молодечих; болї крижей, жолудка, утрата памяти, ревматизм, нирки і т. п. Так за дармо дістанете, як повітре, котрим віддихаєте. Наші лїки суть спеціяльні для ослаблених мужчин і женщин. На всї тїлесні недуги, розстроєнє нервів, брак енерґії, непевність себе, неохота до товариств, встидливість, — Від них зміцнїєте і станете ся здоровими, будете товаришскі, приятельскі, певні себе, скріплені на умі і тїлї. Менше о те, що Ви уже раз пробовали, спробуйте ще раз, єсть то за дармо. Ми хочемо Вам помочи, як добрий Самарянин, як приятель. Єсть то найлучше средство лїчниче, але Ви мусите написати по него в тій хвили, тепер, коли єсть безплатне. Назвіть також ґазету, в котрій Ви то оголошенє вичитали, а дістанете одну книжку безплатно.

Пишіть зараз до: 48-52

THE SAMARITAN SUPPLY CO. Dept. S.
175 Michigan Ave., Detroit, Mich.

— Інтересуючим подаю, що моя теперішна адреса звучить:

Theod. Revak,
41 Peterson St., Delray, Mich.

I189

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

Весняної ночи.

(Дальше).

V.

Утоплена.

Не турбуючись ні об чім, не дбаючи на послану вдогоню, привідця усього сего шарварку— тихо підходив до старого будинку над ставом. Не треба здаеть ся, додавати, що то був Левко. Чорний кожух був на нім росхристаний, шапку він держав у руці, піт котив ся з него річками.

Велично і сутінно чорнів кленовий гай, стоячи чолом до місяця. Нерухомий став подихнув на стомленого хлопця прохолодою і принадив его спинити ся та відпочити на березі. Всюди була тиша; у гаю, в гущавині, розлягавсь тілько соловіевий посьнів. Левко зовсім знемагав ся на сон; очи ему склеплялись, все тіло готове було збути ся почутя, голову клонило. — Ні, так я ще засну тута! мовив він, зводячись з землі та протираючи очи. Встав, оглянувсь — і ніч здала ся ему ще красшою. До місячного зорева прилучилось ще якесь відмінне, ненадивне ся яня. Ніколи ще не доводилось Левкови бачити такого. Сріблястий туман упав навколо. Пахощі від яблоневого цьвіту та від нічних квіток хвилювали по всій земли. Чудуючи, дивив ся Левко на став, у его нерухомі води: старосьвіцкий паньский будинок, обернутий до низу верхом, видавав ся ему ясний і в якійсь чистій величности. Замість сумних вікониць, весело сіяли скляні вікна та двері. Крізь прозорі шибки миготіло в хатах золото. Аж ось здало ся, немов би вікно відчинилось. Не дишучи і не відриваючи очей від ставу, Левко неначе поринув у его глибочінь. І видно ему: ось перше з'явив ся у вікні локіть, потім виглянула й сперлась на руку привітна головка в блискучими очима, що тихо сіяли з під тої навіси темно-русявих дівочих кос. І бачить Легко далі: он вона тихо кивае головою, махае рукою, всміхаеть ся.... Серце ему шпарко затремтіло... Аж ось вода стинулась і вікно знов зачинилось. Тихо відійшов він від ставу і поглянув на будинок: сумні вікониці були повідчиняні і шибки сіяли проти місяця.

— От, як то слухати людских річий! подумав Левко сам собі: будинок новісенький, барви на всім сьвіжі, ясні, неначе він сегодня вимальований. Певне, що будинок не порожнюе. І Левко нишком підійшов близше; але в будинку всюди було тихо. Дуже та гучно лунав чарівний соловіевий посьпів; а коли ті сьпіви немов би знемагались від млости та пестощів, тоді ставало чутно і дренкіт та шелестіня коників у траві і гуканя болотняної птиці, що била тим ковзьким дзюбом об широке водяне свічадо. Якийсь любий спокій та волю почув Левко у своїм серцю, Наструивши кобзу, заграв він, присьпівуючи:

— Ой місяцю, місяченьку,
І ти зоре ясна, —
Ой сьвітіть там по подвірю,
Де дівчина красна!...

Вікно з тиха відчинило ся і та сама головка, що з'являлась перед его очима у ставі, виглянула, пильно прислухаючись до его сьпіву. Довгі вії були їй на половину спущені на очи. Вся вона була блїда як полотно, як місячне сьвітло, але-ж, Боже мій, яка гарна, яка на прочуд хороша! Аж ось вона засьміялась. Левко аж кинув ся, почувши той сьміх.

— Засьпівай менї, козаченьку, ще якої пісьнї! мовила она з тиха, схиливши головку на бік та зовсім спустивши довгі вії.

— Яку-ж тобі пісню засьпівати, моя ясная панночко?

Слези тихо покотились по еї блїдім обличю.

— Парубче! мовила вона з тиха, — і щось невимовно разливе почулось в тій мові. Парубче, найди менї мою мачуху! Я тобі нїчого не пожалую. Я тебе обдарую за се. Я тебе наділю коштовними і прехорошими дарунками. У мене есть рукава, шиті шовком, коралї, оздоби всякі. Я можу подарувати тобі пояс, увесь занизаний перлами. У мене е золото... Парубче, парубче, знайди менї мою мачуху! Вона відьма, великої сили відьма: через неї менї не було спокою на білому сьвітї, Вона мучила мене, примушувала робити як послїдню челядку. Подивись на мое обличя: вона вибавила з него краску своїми нечистими чарами. Поглянь на мою білу шию: вони не сходять, вони не сходять, вони нїколи не посходять—ті сині знаки від еї зелїзних кігтів. Подивись на мої білі ноги: вони досить находили ся,—не по килимах тілько,—по піску пекучому, по землї сирій, по терниї колючій— походили вони! А на очи мої, глянь ти на очи мої: вони сьвіта не бачать за слїзми!... Знайди еї, парубче, знайди менї мою мачуху!

Мова еї, що була з ненацка стала голоснїйшою, перервалась. Слези річкою покотили ся по їй блїдому обличю. Якесь тяжке почутя, сповнене жалю і туги, стисло парубкови груди.

— З дорогою душею зробив би я для тебе все, моя люба панночко! мовив він, стурбований серцем, але-ж як і де міг би я знайти еї.

— Дивись, дивись! заговорила вона швидко: вона тут! вона всдить на березї танок у купі з моїми дївчатами і гріеть ся проти місяця. Тілько вона лукава і хитра! Вона перекинулась втопленою; але я знаю, я чую духом, що вона тут. Менї тяжко, мене душить від неї. Через неї я не можу плавати легко та вільно як риба, не можу навіть держати ся на водї, а поринаю на дно як камінь. Знайди еї, парубче!

Левко поглянув на берег: крізь тонкий сріблястий туман мелькали дївчата, легенькі як дух, у сорочках білих як та лука уквітчана конвалїею; золоті покраси, намиста, дукачі — блищали у них на шиях; тілько вони були бліді; тіло у них було наче вироблене з прозорих хмаринок та немов би сьвітило ся наскрізь проти місяця. Ведучи танок, надійшли вони близше до парубка; стало чутно, як гомонїли.

— Нумо у ворона, нумо грати у ворона! загомонили вони, мов той очерет над річкою, шелеснувшись тихою вечеровою годиною від легенького духу вітерця.

— А хтож буде за ворона?

Кинули жереб і одна дївчина відрізнилась від гурту. Левко став придивлятись до неї. І обличя, і убраня — все було в неї таке саме, як і в инших. Тілько видно було, що вона без охоти з'являла собою воронову постать. Дївочий гурток вирівняв ся ключем і прудко перебігав від нападів хижого ворога.

— Нї, я не хочу бути вороном! мовила дївчина, знемагаючись від втоми; менї шкода відбирати дїтей у бідної матери! — Ну, ти не відьма! подумав сам собі Левко. Хтож то тепер буде вороном?

Дївчата знов лагодились кинути жереб. Аж тут которась з середини озвалась сама: Я буду за ворона! Левко став придивлятись до еї обличя. Прудко та сьміливо ганялась вона за ключем та наскакувала з усїх боків, щоб ухопити собі здобич. Придивляючись, Левко став примічати, що тіло в неї не так сьвітило ся як у инших: в серединї в нїм немов би щось чорнїло. Аж тут счинив ся крик: ворон наскочив на котрусь дївчину в ключи, схопив еї — і Левкови здалось, мов би в того ворона на пальцях виступили пазурі, а на виду блиснула лиха радість.

— Відьма! мовив він раптом, показуючи на неї пальцем та обертаючись до будинку.

Панночка засьміялась, а дївчата з криком потягли за собою ту, що була за ворона.

— Чим же менї тобі відвдячити, парубче? Я знаю, ти не в золотї кохаеш ся: ти любиш дївчину Ганну, тілько що лихий батько стоїть на перешкоді у твоему бажаню одружити ся з нею. Ну, та тепер він тобі сего не заборонить: ось на, віддай ему отсю карточку!

Віла рученька простяглась, панночин видочок якось чудово засіяв і засьвітив. З невимовною турботою, з млостиво тремтючим серцем схопив він ту карточку, тай прокинувсь!

VI.

Прокид.

— Не вжеж се менї приснилось? мовив сам собі Левко, встаючи з невеличкого горбочка.

— Алеж так, мов і тепер все стоїть у — очах! Чудо та диво! мовляв він, знов оглядаючись на всї боки. Місяць, стоячи в него над головою, ознаймовував північ; всюди була тиша; від ставу повівало холодом; над ставом стояв смутний старезний будинок з позачиняними віконицями; мох та дикі зїля були признакою, що-він вже давно безлюдував. Левко розгорнув руку, що був сцїпив крізь сон у кулак, та аж скрикнув, дивуючись дивом, — побачивши у руцї карточку. „От, як би то я був письменний!" міркував він, перевертаючи еї перед собою на всї боки. Аж тут саме чуе він, позад его щось зашелестїло.

— Не бійте ся, хапайте его! чого перелякувались? нас десятеро. Я готовий у заклад піти, що се людина, а не чортяка!

Так волав голова на своїх похожан, і Левко почув, як его раптом схопило скілька рук, — а руки ті де в кого аж тремтїли з ляку.

— Скидай лиш братчику свою страшну подобу! мовив голова, схопивши его за комір, — тай став як второпленый, витрїщившись на него своїм оком.

— Левко! мій! скрикнув він, відступаючись в того дива та спускаючи руки.

— Так се ти, сучий сину? Ах ти-ж чортів кришенику! Я думаю, яка се шельма, який се вивернутий гемоняка коверзуе,—аж се все ти, хвороба в твого батька, заводиш на вуляцях дешнети, складаеш паскудні пісьнї. Ете-те, Левку, — щож се буде? чи не свербить лиш у тебе спина? Вяжіть его!

— Постривай, батьку! ось тобі казано віддати сю карточку, мовив Левко.

— Нїколи тепер, голубчику, з карточками! Важіть его!

— Стій пане голово! мовив писар, розгорнувши карточку,— комісарова рука!

— Комісарова?

— Комісарова? проказали за ним несамовільна десятники.

— „Комисарова! ото чудо!—ще дивнїйше!" подумав сам собі Левко.

— Ну, читай уже, мовив голова, — що там таке пише комісар.

— Послухаймо, що там пише комисар! промовив винник, держучи в зубах люльку та викрешуючи вогню.

Писар кашлянув і почав читати:

„Наказ голові, Явтухови Макогоненкови: одібрали сьмо відома, що ти старий дурню, замість того, щоб збирати давні недобори та вести на селї лад, дуріеш і кохаеш ся у паскудстві".

— Але те, перебив то читане голова, нїчогісенько не чую!

Писар почав знову:

„Наказ голови, Явтухови Макогоненкови:"

„Одібралисьмо відома, що ти старий дур"...

— Стій, стій, не треба! гукнув голова: хоть я й не дочув, але знаю й так, що тут ще про справжне дїло не пишеть ся. Читай далї!

„А задля того наказуеть ся тобі, зараз же одружити твого сина, Левка Макогоненка, з козачкою із вашогож таки села, Ганною Петриченковою, а ще до того понаправляти містки по стовповім шляху і не давати без мого відома поспільских коний судовикам, хотай би вони їхали від самісенької казенної палати. Як жеж, приїхавши, побачу, що се все не буде так, як я наказую, то не з кого иньшого спитаю, як з тебе самого. Комісар, ваканцевий поручник, Кузьма Деркач Дришпановський".

— О що! промовив голова, роззявивши рот.

— Чуете ви, чуете: за все голова одвічатиме: тож слухать ся мене, а нї же! а то побачите, що вам буде. А тебе, мовив він далї, обертаючись до Левка, по приказу комісаровим, хоть дивно менї, як він міг дізнати ся про се, оженю; тілько всеж таки мусиш ти перш спробувати мого батога, отого, знаеш, що висить у мене на стїнї коло покутя. Завтра я его поновлю! Та скажи менї ще, де се ти взяв отсю карточку?

Левкож, хоть був вельми счудований, що у его справі так несподївано пішов инший лад, зміг, одначе, дібрати на стілько розуму, щоб вимислити иншу відповідь, не сказавши щирої правди, яким побитом запопав він тую карточку. Та се я, мовив він, ще вчера ввечері навідував ся в город, та ото й вустрів комісаря: він саме вилазив в брички. От, почувши, що я з нашого села, він і дав менї тую карточку; те ще й на словах велїв переказати тобі, батьку, що він, вертаючись, буде в нас на обідї.

— Він се казав?...

— А казав!...

— Чули ви, почав голова з горда, повертаючись до своїх похожан; сам комісар, отакий дука, буде в нашого брата, себ-то в мене, на обідї. О! При сім слові голова підняв палець у гору, а голову насторочив так, мов би він до чого прислухавсь. Комісар, чуете ви, сам комісар, буде в мене на обідї! як тобі здаеть ся, пане писару, і тобі свате, дурниця се, отака шаноба?

— Та ще, додав писар, скільки я запамятаю, ні одному голові не доводилось приймати обідом комісаря.

— Так то, бач, голова голові не рівний! відказав голова, запишавшись. Далї скривив рот та й випустив з вуст так нїби як важкий та хрипкий регіт, більше подібний до гудіня далекого грому. Як ти думаеш, пане писару, чи не требаб було задля вельможного гостя накавати, щоб внесли з кождої хати по курцї, по колодцї полотна, та ще там чего, га?

— А таки требаб, пане голово!

— А колиж весїля, батьку? спитав Левко.

— Весїля! ох, дав би я тобі весїля! Ну та вже задля вельможного гостя.... нехай вас піп завтра й звінчае. Чорт вашого батька бери! Нехай же вже комісар побачить, яка то бувае справність. Ну, а теперечка, братця, спати! ідїть собі до дому! сегодняшна пригода нагадала менї той час, як я.... При сїй мові голова кинув, як він то вмів, пишний та ваговитий погляд з-під лоба.

— Ну, се вже голова заведе про те, як він віз царицю! мовив Левко, та й помандрував швидкою ходою, з радісною душею, простїсенько до знаемої хати в вишневім садочку.

— Дай Боже тобі вічне царство, добряча та прехороша панночко! думав він сам собі. Нехай тобі на тім сьвітї по віки вічні усьміхаеть ся межи сьвятими ангелами. Нїкому не вповідаю про те диво, що трафилось менї сеї ночи; самій тілько тобі, Галю, розкажу про него; ти едина поймеш менї віри та враз зі

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

миною помоли ся за спокій душі безталанночки втопленої! Тут Левко підійшов вже під хату; віконце було відсунене, місячне проміня йшло в его і падало на Ганну, що спала навпроти: голова еї склонилась на руку, у виду грала краска, а вустонька злегенька ворушились, неначе этиха вимавляли Левкове імя.

— Спи, моя ясочко, спи, моя квіточко гожа! Нехай тобі приснить ся все, що есть найкрасшого на сьвітї; тілько ж і се не буде красше від того, що має настати для нас після сну. По сій мові, Левко перехрестив еї, засунув вікно та й відійшов нашком.

А через кілька хвилин на селї вже все спало. Самий тілько місяць як і перше ясно ворів та чарівливо плив по безмірних розкошах богатого на красу українського неба. Таж сама величність сповняла височінь, — і ніч, богомилая ніч, пишно згасала. Так каж сама хороша була й земля, повита чудовим, сріблястим сяевом; та вже нікому було любувати душею отим усім: всіх обняв сон. Тілько коли не коли переривало ту тишу гавканя собак, — і довго ще пяний Каленик блукав сонними вулицями, шукаючи своєї господи.

Конець.

З Голійок, і околиці.

Га! „Крути, верти, треба вмерти„‘ писали свого часу в „сьвятійшо егимольогічній Правді“ няньо Обушкевич з Олифанту а я тут тільки лишень то додам, що й наш ославлений Голійок, вже незабаром мабуть буде тільки варт з усіми його „пшисадзістими“ Кахнами, Войтками, Бартками, щоб ним чоботи висмарувати. Замітне тут хиба ще тільки се, що в послїдних часах зачинають тут каятись, й покутовати за свої гріхи не тільки — як було до тепер люди, але навіть й песій рід... от що!

— Ігі! —

Дітькоб тобі так, і сяк, якийсь сину, шож то ти собі думаеш, що ми твої Мазурі, — що нам хочеш показувати грушки на вербі — га? Скажуть де-котрі з наших читачів, перечитавши повисших кілька стрічок. Бо знова хто видав, скажете, щоб пси денебудь молили ся?...

Одначе у нас, діе ся часом і таке, Послухайте! —

В минувшу неділю, себто 17. го с. м. польский місцевий парох „Ксьондз францішканін“ став як звичайно до „суми“, себто Служби Божої, в означеній ним годинї, розуміеть ся, з величезним здвигом народа, помежи котрий упхав ся також звідкись й один чотироножний грішник з собачого роду... І то аж під саміські „баляски“ себто, майже під самий престол.

Не знаю уже, чи то нещасне худе писко під бременом свого собачого чорного сумління, чи теж під впливом жалісного звуку орґанів, котрі немилосердно мабуть різали його по собачих нервах, досить, що чотиро-ножний вігнув свою худу смину, та хвіст в знак величезного знака питання... і встромивши свою округлу „папу“ помежи баляски, глипав якимись вистрашеними баньками на попа, котрий як раз благословив Сьв. Тайни при Престолї. — „Dominus vo-bis-cu-u-m! Проголосив нарештї своїм баторовим голосом ксьондз.

Аву! ууу! гав! гав! ба ав! Протягнув жалісно за ксьондзом і собі при баляскових скурчений в двійку пес.

Panie organisto! Czy to jest pański śpiew?... Запитав від Престола грізно піп свого „орґанїста“, котрий як кажуть, аж лягав на орґанах від сьміху;

Аву! аву гар! гар! гар! Затягнув знова уже на власну руку собачий смик... „Hę co to jest?! Гукнув уже розлючений, від Престола ксьондз, приглядаючись грізно своїм вірним, котрі аж корчили ся по лавках від сьміху... І тут слуга Божий полапавшись, у чім діло, прошептав майже від зворушеня.—

A nie weźmiecie wy tego chudego dyabła z tąd?..

Але собачому сьпівакови, мабуть ані десь було, щоб хто небудь посьмів перешкаджати йому в його, набожних подвигах, бо коли один з „косьцельних брацішкуф“ підсунувсь до нього з „кавалкем“ якогось буздриґана, чи такой простої сьвічки.. щоб непрошеного вірника нагнати де перець росте, пес насторощивши шерсть на хребтї так серйозно прощирив свої не дуже симпатичні зуби, до „брацішка“, що той о три кроки став мов вкопаний... а цофаючись прошептав вистрашений. — О! о! о! — a rety! To pewnikem sam lucyper!...

І не знати чим би були закінчились сї песї подвиги, колиб не одна з так звн. „сьостер терціянек“, котра висунувшись на перед тупнула „нужкон“ на собаку, і просичала крізь зуби: „A pójdziesz do rogi burek?“..

Розуміеть ся, що писко на вид своеї пані, чи теж знакомої,.. понехав дальші свої „акорди“ а брехнувши ще пару разів від дверий, на адресу ксьондза, махнув байдужно хвостом на все, і поволїк ся лїниво за своєю панею на двір. —

А тепер, най удовіднить тут хто небудь менї, чи в Америцї е дійстно яка справедливість!

Ти чоловіче хотяйбись був незнати яким ревним Християнином, а яко такий хотівбись хоть часом помолитись в Косьцьолї Богу, то если не буде у тебе 15 центів на оплачене вступного при дверях, не впустять тя Мазурі до Косьцьола, хоть бись конав, коли пес, дивись, аж під самий майже престол упхав ся... А чому? — Ба! тому, що його пані, чи там як, ... тілось бути „Терціянкоі от що?

Але що там про се балакати. —

Капіталістично-суспільний крах, про котрий писалось уже в нашій „Свободі“ недавно, заглядае по части уже до нашого ославленого Голійок. Во хотяй що правда, Голійоцкі фабриканти вертають ся, й запевняють робітників, що у них „все в порядку“, і що анї снить ся їм про якійсь там робітничі „локавти“, одначе скалю своїх продуктів обмежують о тількы, що тишком „виплачують“ своїх робітників, і то постепенно... так, що як запевняють тут мене товариші, в самій тут так звн. „Помп фандрий“ виплачено звиж 150 робітників в попереднім тижни.

І если так дальше піде, то певно ся буржуазийна власть над пролетарами скінчать ся „кровавим танцем“ та може навіть і скорше нім сього хто небудь й сподівав би ся. Але відложім се на другий раз, бо не днесь ще на се місце... Тим разом скінчім на нашім, набожним Голійоку..

Михайло Беля.

Звідки взяли ся і що значать назви „Русь“ „Унраїна“?

(Дальше.)

Доперва московскі урядові письмаки з недавного часу (а за ними і инші москвофіли!) змішали обі ті назви в одно, кажучи, буцім „мала Русь“ або „Малороссия„ се весь край заселений нашим народом, буцім назва „Малоросия“ (а так само „Великоросия“) не видумані аж пізнійше, для політики, московскими царями, але буцім вони давні, походячі ще з стародавних княжих часів та вкінци буцім „Мала Русь“ або „Малоросия“ се часть „едіной неделімой Рассеї“ прищіпка „Великаросиї“. Як вияснено однак, все те е брехня і крутарство, бо назви „Мала Русь“ і „Малоросия нічого не мають спільного між собою, ніколи не означали одної землї і ніколи не означали усего нашого народу в противеньстві до Москалїв (яко „Великороссів“) Мішаючи обі ті назви в одно, московскі урядові письмаки (а за ними і наші москвофіли!), сьвідомо обдурюють людий, не обізнаних добре з історию, аби лише накрутити так, як сего вимагае політика московска, буцім е на сьвітї „адін, неделімой, русской народ“ та буцім той „адін русской народ“ від даввен-давна ділить ся на дві галузи: „Малороссів“ та „Великороссів“, з яких друга галузь (Великоросси-Москалї) е ніби то головна а „Малороссии“ се ніби дрібна прищіпка до „Великороссів“.

Вияснивши уже значіне слова „Росия“ і т. д., перейдемо до назви Україна. Звідки взяла ся та назва, що вона означала давнійше, як еї значіне з ходом істориї зміняло ся, що вона означае нині і чи то правда, що сю назву видумали Ляхи, як се пишуть „кацапи“ На сї питаня відповімо знов на основі наукових дослїдів наших ученых істориків.

Отже історична наука виказуе, що слово „Україна“ мало що молодше від слова „Русь“. Перший раз приходить се слово в старорускій лїтописи із 12-ого столїтя, а означало воно тоді малу часть нашої землї, що граничила із чорно морским степом, се значить граничний, пристеповий пояс давної Руси Україны. В лїтописи з 13 ого столїтя приходить слово „Україна“ ще в значіню другого пограничного пояса старої Руси України, а именно того пояса т. зв. Холмщини, що межуе від заходу з Польщею. Значить: в 12. і 13. столїтях під назвою „Україна“ розуміло ся пограничний пояс полуднево-руских земель, особливо від чорно морского степу. По лоса краю названа тоді „Україною“, була однак значно більша від того шматка нашої землї довкола города Київа, що в 9 ім і 10-ім столїтю звав ся „Русию“. Значить, коли назва Україна в перве з'явила ся у письмі, то вона обіймала уже значно більший простір землї, ніж зразу назва „Русь“. Виходить дальше, що назва „Україна“ цілком не видумана „Ляхами“ на означене пограничних земель ягайлоньскої Польщи (як се баландить „Русское Слово“), бо тоді, коли назва „Україна“ стала на давній Руси уживати ся, у нас ще не було Ляхів ні на лїк, а Польща не творила ще навіть одної держави, лише була роздроблена на кількадесять князівствї не сягала ще навіть по Сян. В кінци треба знати, що назва „Україна“ вийшла з уст самого народа, а не була накинена князями, як назва „Русь“. Доказом на се есть велике розширене сеї назви в народних піснях, про що ще розкажемо.

В тім значіню пограничного, пристепового пояса землї заховала ся назва „Україна“ і тоді, коли полуднево-рускі земли, знищені Могалами, перейшли зразу під власть Литви (в 14 столїтю) а потім (від р. 1569) під власть Польши. За Литовско-білоруского панованя (отже ще перед приходом Ляхів на Русь!) на тім пограничнім, пристепнім поясї витворюе ся з наших селян у вічній борбі з сусїдами-Татарами осібний, военний стан, який зачинае називати ся „українськими козаками“. Як від р. 1569 всї наші земли перейшли під Польщу, назви „Україна“ і „Украіньский“ були серед нашого народу уже дуже звісні і уживані. В тодішних лїтописях, в приватних документах, в урядових письмах і в народних піснях з тих часів уживае ся сеї назви постійно на означене просторого уже краю по обох боках Днїпра, пониже міста Київа, аж далеко в чорноморскі степи.

Під властию Польщи, наслїдком утечи народу в чорноморскі степи перед польским ярмом, зросло нагло українське козацтво по обох боках Днїпра та, набравши сили, зачало загортати чим раз більше степу від Татар. Через те і назва „Україна“ стала скоро розширяти ся на ширші простори землї. Коли-ж українське козацтво, набравши ще більше сили, стало воювати з Польщею, зразу за свої козацкі вольности, а дальше за руску, православну віру, за політично-національну волю всїх Русинів та за соціяльне визволене селян із панщини — тоді назва „Україна“ стала скоро розширяти ся серед цілого нашого народу, обіймаючи весь той край, що належав до козацтва. За козацкого гетьмана Петра Конашевича Сагайдачного (зараз по р. 1600) назва „Україна“ обіймае уже цілу ту велику просторонь по обох боках Днїпра, яку нині займають ґубернії: київска, черниґівска і переяславска та східна часть ґубернії подільской. Сей славний гетьман, ставши майже независимим від Польщи, підписуе ся уже урядовим титулом „гетьман України по обох боках Днїпра“.

Переломовою хвилею для назви „Україна“ було повстане Богдана Хмельницкого. Як звісно, Богдан Хмельницкий задумав був визволити від польского ярма землю, заселену нашим народом, і утворити цілком осібну, самостійну державу нашого народу, про що він нераз публично говорив. Отсю нашу народну державу, яку Богдан Хмельницкий задумав збудувати, називав він часом „русь“ ким князівством“, а частійше „українським гетманьством“, а всю нашу землю, аж по ріки Сян і Вислу на заходї, називав Хмельницкий або старим, княжим іменем „Русь“, або частійше другим, козацко-народним іменем „Україна“ Ось так — як уже знаете — говорив він польским послам: „Зажену вас Ляхи за Вислу та скажу вам: Сидїть там тихо, Ляхи, в своїй Польщи, а нам наша Україна зостанеть ся! З тих слів великого нашого гетьмана виходить цілком ясно, що Хмельницкий всю нашу землю, аж по саму Вислу на заходї, (отже разом з Галичиною), називав „Україною“ та що він вважав ту назву „Україна“ за одно і те саме в назвою „Русь“ або „руське князівство“. Впрочім і на своїх університалах, грамотах та листах до заграничних володарів Богдан Хмельницкий підписував ся титулом „Гетьман України“, значить: називав свою державу Україною. Слова „Русь“ Хмельницкий майже не вживав, раз тому, бо се староруске, боярско-княже імя мало було звісне серед великих мас просторого народа, а по друге тому, бо се слово „Русь“, „руський“ (яких вживали також Білоруси, а часом і Москалї на означене своїх народностий) не означувало цілком ясно та без баламуцтва нашої землї і народности, бо не означувало докладно, про яку именно „Русь“ іде мова: чи про Русь-Україну, чи про Білорусь, чи про Московщину. Зрештою слово „руський“ і „Русин“ за часів Хмельницкого вживае ся у нас головно у значіню віроісповіднім, а именно каже ся „руська віра“, руська церков“ і т. д., на означене православної віри і церкви.

Натомість на політично-національне означене нашого народу і нашої землї за часів Хмельницкого вживае ся правильно слова „Україна“. Такого слова вживае сам Хмельницкий, вживають тодішні письменні Русини в листах, документах і лїтописях, вживають мілїонові маси народа у своїх історичних піснях. Ні в одній старозьвіцкій пісни, які сьпівае наш нарід, не згадуе ся слово „Русь“, а в тисячах пісень згадуе ся слово „Україна“. А треба знати, що ті пісні походять головно із того часу, як велике українське народне повстане під проводом Богдана Хмельницкого захопило весь наш нарід, зпоза Днїпра на сходї аж по Сян і Вислу на заходї. Тодї то на поклик Хмельницкого весь наш нарід хопив за оруже, скинув із себе панщину та проголосив у субе „козацкі вольности“. Всї наші селяни (також і в Галичинї) прозвали себе „козаками“ та стали творити „козацкі полки“. Від Сяну аж поза Днїпро весь наш нарід почув ся нараз одним тїлом, одним „українським“ козацким військом запорожским“, одною могучою і великою козацко-хлопскою „Україною“. Тому то так часто в наших сїльских піснях побіч слова „козак“ згадуе ся слово „Україна“ яко означене нашої землї.

(Дальше буде).

Болючі кризі і члени

тратять біль і штивність після кількоразового натертя

Д-ра Ріхтера Котвичним Пейн Експелером

Фамілїйне средство вживане по многих краях як лїк проти Руматизму, Сіятики, Болю в боцї, Невралгії, Болю в горлї і грудях, Болю голови і зубів.

Продають по всїх аптиках по 25 і по 50 центів.

F. AD. RICHTER & CO.

215 Pearl Str., New York.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

„SWOBODA“

(LIBERTY)

The Ruthenian Weekly

published every Thursday at

Hudson St., New York, N. Y.

Published by

Ruth. Publishing & Exchange Co.

Anth. Curkowskyj, editor,

Terms: Two dollars a year.

Established 1893.

Advertising rates furnished on application.

Entered as second-class matter December 21, 1906 at the post office at Nev York, N. Y. under Act of Congress of March 3, 1879.

„Свобода“

виходить для руского народа в Америці і орган „Р. Н. Союза“, виходить що тиждня в Четвер і коштує:

В Америці на 12 місяців...$2.00

В стар. краю на 12 місяців $2.00

В Америці на 6 місяців....$1.00

Оплачувати газету треба вперед в гори.

Гроші треба посилати в реґістрованім листі, або через експресовий, або почтовий money order (моні ордер). Money order, то є карточку, котру дістане від почтаря або агента на експресовім офисі, пішліть нам, бо без того ми не годні грошей вислати.

Адрес:

"SWOBODA"

Hudson St., New York, N. Y.

Телефон 7074 Spring.

Хто хоче, щоби его адрес змінити мусить подати нам, крім нового, також свій старий адрес.

З Ню Йорку.

„Живем, живем, своїм житем“... сьпівае ся у якійсь пісни. Та й ми, Ню-Йоркські Русини також живем, хотяй про наше жите ніколи нігде і не чувати, ніхто нігде і словом не заговорить. Се має подекуди і свою рацію. Пахуча фіялка ховае ся завсігди у найтемнійшій гущавині, та лишень по запаху пізнати де вона; і наше жите ховае ся встидливо перед сонцем, та також дае ся лиш від часу до часу чути — лиш троха менче приємним запахом, як фіялка. Но, але все таки „живем живем своїм житем, его ніхто не відбере“.., Відбирати?!... Та хто?!... На що? На що кому такого дрантивого „жита“? Нікому нехотїлоб ся не то відбирати, але навіть і за доброю заплатою даром брати. А воно, то жите, чисто як в сій наведеній пісни: „раз втих не, воркне, мчить ся в даль.. „Гей.... Ще як „втихне“, но, то втихне, мара его бери — витримаеш; але як „воркне“ або „помчить ся в даль“, то хоч сідай тай плач!.. „Воркне“ та — кажу вам — по такій гнилї, мокляках, багнах та гною, що лиш рота роззяв, та дивуй ся.

А се не жарти, лиш справжня правда, бо у нас тут, щоб часом не вречи, е такой кому „воркнути“ і то добре. У нас таке, що, що голова то розум, що дві голові то нова орґанізація, а що три гогові то чотири партії. А всї они так люблять ся, поміж собою як пси з дїдом, ни вузкій улиці, та ще як у него хлїб в торбі.

Отже як пристало на таке велике місто, як Ню Йорк, так маемо ми тут девять товариств, чи то орґанізацій, що вийшли уже поза дитинячий вік, одну новорожденну, а одну доперва в породї. До першої категорії належать: брацтво сьв. Володимира, сьв. Андрея, товариство Тисьменица, тов. Зоря, тов. Запорожска Січ, тов. Ню-Йорский Боян, гімнастичне тов. Гайдамаки, Драмат. кружок ім. Ів. Котляревського і Клюб укр. Соціял демократів; друге категорія, се двотижневе асекурацийне немовлятко „Народна Взаїмна поміч“.

При его уродинах — а вродило ся оно з матери „Любови до Неньки — України“ (иньші кажуть що мати зове ся „Злоба“) і батька Корнана — не сіяла нїяка зьвізда, не били дзвони ні ревіли гармати, однак мимо того воно е Месією для Американьскої Руси. Ні, не думайте що се може брехня..... Тільки послухайте. Вказують на се ріжні чуда, які дїяли ся при родинах, як приміром, о скільо мож дати віри одному великому вольнодумцеви і народолюбцеви, який при родинах мав важну функцію баби - повитухи, то дитятко на саму припадкову згадку когось з присутних про „Руск. Нар. Союз“ дістало страшних жолудкових корчів, пссинїло як бабник і закляло ся веліїм гласом і страшенним заклятем затиснувши ще до того всього кулаки, що коли тільки Господь допоможе ему підрости, то воно цїлий „Р. Н. Союз“ з'їсть,- А все те має ся стати тільки з великої любови до „Неньки України“... Чи се не чудо?, Третя категорія, то товариство яке родить ся: „Подїльска Січ“. Ту знова родичами, як говорять, має бути „Клюб укр. соц. демократів“ і новонароджена „Народна взаїмна поміч“. О скільки в тім е правди не знаю тим більше, що ходять чутки, що родичі не годні ся погодити і думають позивати ся о аліменти. Звичайно, коли люди брешуть, то і я за ними.

Тільки про немовлять. А тепер перейдїм до дорослих. Ті як то і пристало на живих, жруть ся.. чи радше я хотїв сказати живуть, а все „своїм житем“. І так маемо тут ріжні пари залюблені, дуети, терцети і т. д. Найпримірнїйша пара, що переживае медові місяцї, се „бр. сьв. Володимира“ і сестр. „сьв. Ольги“. Ті люблять ся страшенно, до безтями і одно без другого і дихнути не може, так що бачучи те усе мимоволї ковтаеш слинку та підносиш очи до неба шептучи: „Боже благослови вас дїточки“... З тої пари хотїла собі взяти примір друга: „Гайдамаки“ і „Клюб укр. соц. дем.“ але що в їх серцях не було правдивої любови, та лиш хотїли ею удавати, тому за кару помішав їм Господь язики так, що як лишень перші йдучи ратувати Русь, почнуть сьпівати свій военний гимн: „Красна дивице..“ то сейчас другі, то е соц. дем., заінтонують свій военний гимн: „На чужині загибаю марно лїта...“ і т. д. В такий спосіб анї рус не годна бути Русь спасена, бо бідната не можуть зійти ся.. Уже майже лучше випадае дует „Як два серця ся кохають..“ сьпіваний „Драм. круж. ім. Ів. Котл.“ і то товариством „Н. Й. Боян“. Один лиш манкамент, що другий голос, то е „Боян“ так як на него, яко сьпівака заводового і пристало, бере все тоненько тонесенько, а завсїги 1 і¾ тону визше як в ногах, — „бо то Америка поступовий край!“ — — а з того виходить майже така приемна гармонїя, гейби хто шклом по животї драпав... Що до других, то сї на разї менче мішають ся до всесьвітної політики. А то все почало ся від нещастя „Тисьменицї“.. Бідачка була вийшла раз погуляти — і спухла... Тільки прошу собі зараз не думати щось паскудного. Зовсїм нї!.-, Се собі так звичайно тільки: зробила баль і на бали, спухла, або інакшими словами збанкрутовала, чи там стратила. А цїлому нещастю винен нїхто другий, тілько зовсїм невинний собі дощ. Не научили ся однак нїчо в нещастя своєї сестри „Січ“ та „Зоря“ та рівнож зробили баль і попухли. І тепер всї три сидять в запертї, в дома та заводять жалібними голосами, в терцетї: „Ой коби я була знала, не йшла на баль, не гуляла.“

От і чи не на мое виходить, що ми „живем, живем своїм житем“. Є у нас преціньо „свое“ все, що лиш душа забагне...

Нехай однак нїхто не думае що на тім уже кінець. Го, го, го!... Не з таких наші Ню Йорцї...

Про них писати, то хиба цїлу книгу, що і на драбинастий віз ею не забереш. Але нехай там на ниньки буде кінец. Сподїю ся, що і на другий раз „Свобода“ не відмовить менї місця, та позволить еще дещо доложити, от хочби приміром про „Страйк“ сьв. Володимира, як Гладик став в Джерзи Сіти мученником дїставши „бїяніе„ по потилици і про много, иньших, цїкавих річий.

Харлампій Черепаха.

Трета Дума.

Ледви два роки минае, як по сьвітї рознесла ся вістка, що цар Микола II. надав Росії конституцію, а вже в так короткім часї народи під владїнем Обманових (Романових) вибирають послів до третої Думи. Дві перші казав цар розігнати козацькими нагайками. Політика гнобителїв Росії, які по війні в Японом ледви-ледви дихали, змагала через цїлий час до того, щоби встановленем конституції і виборної Думи зацитькати на якийсь час жарку революцію, і підчас того зглядного спокою підреперувати свої надірвані сили. Царські чиновники числили, що в сей спосіб здавлять революцію, а з часом і значіне Думи зведуть до нулї.

Нині можна сказати, що під обома зглядами не перерахували ся ні трошки, бо і революція притихла, і трета Дума, яку власне тепер вибрано, вже заздалегідь небіжка. Бо в тій третій Думі прийшли до переваги представителї реакції, ворогы правдивої свободи, що вже тепер присягають цареви безглядний послух і готові навіть, як дехто каже зі злобою, ухвалити внесене сухітничої росийскої конституції, себто розігнати самих себе. Що всього можна сподївати ся, се не улягае нїякому сумнївови, се прямо доказуе сам вислїд виборів. Ось він:

Вибрано:

соціялдемократів . . .	9
лївих (трудовики і т. д.)	8
кадетів (конст. демокр.)	31
мирнообновленців . .	2
магометанів	9
уміркованих	5
польских народ. демокр.	10
безпартійних	38
Німців (партія балтійска)	6
октябристів	77
монархістів	27
правих	94
чорносотенців	18
Разом	334

Робучий люд може покищо числити певно тільки на соціялдемократів та групу трудовиків (разом 17), всї инші партиї, коли не е його рішучими ворогами, то в кождім случаю нїколи на дїлї не стануть в оборонї його інтересів проти нахабности царських посїпаків. Самі т. зв. „поступовці“ (кадети і т. д.) вони люблять нарід та свободу в теорії, але як прийде до роботи, то вони якось попускають з своєї поступовости. Та як би навіть і на поступовців можна числити, то думська опозиція буде безсильна проти спілки правих октябристів, монархістів та чорносотенців, що запанують в Думі не подільно.

Та не лише для поступових та революційних партій принесли послїдні вибори діймаючі страти. Для Українців з осібна вибори не могли випасти гірше, як випали. На разї не маемо ще нїяких певних звісток про се, однакож о скільо мож здогадувати ся, то селани, які вийшли на Українї, се панські підлизники, бо нова виборча ординація прикроена так, що селянських послів вибирають властиво не селяни, а поміщики (пани). На початку виборів селяни не завважали сего, аж доперва на губернїяльних зборах побачили нову ординацію в цїлій їй наготї. Вони дізнали ся, що поміщицька більше шість, ворожа седянам, буд

За що? За те, що слобирати представителїв селяньства, які знов виберуть посла. В Симферополї селяни-виборці плакали, як побачили, що обшарники обовязковим послом селянином вибрали нїмецкого кольонїста.

Вертаючи ще до України треба зазначити, що й соціялдемократи вибрані на Українї, Москалї, бо московська соціялдемократія не хотїла згодити ся на кандидатури Українців. В кождім разї Українці не будуть мати в Думі своїх репрезентантів. Та се не велика страта.

При такім вислїді виборів, як теперішні, очи цїлої поступової Росії відвертають ся від Думи, бо як сказано, е вона заздалегідь трупом, і нїчого хосенного зробити не може. Росийські народи, які до недавна сподївали ся, що Дума виведе Росію зі стану западy, що дасть їй „землю та волю“, бачить тепер, що та Дума то властиво миляна банька, якою „Обманові“ хочуть загалакати своїх підданих. Вони тепер бачать, що справу свого визволеня мусять взяти в свої власні руки, що полекші годї сподївати ся від правительства. Точка тяжіня пересунула ся з Думи на народні маси. Трета росийска Дума мертва, вона не істнуе для поневоленого робучого люду.

Мадярсько-польске братерство.

В словацькім краю, що зістае під володїнем Мадярів, в селї Чарнова, допустила ся угорська державна власть страшного злочину. З наказу державного урядника стрїляла мадярська жандармерия до безборонних хлопів-Словаків. 11 людий впало трупом на місци, звиж 50 тяжко і легко покалїчених. Вацкі хлопи хотїли мати в своїм селї, за свої гроші свого сьвященника, Словака, Глінку і не пускали попів мадярсько-панських прислужників на посьвячене своєї церкви.

Мешканці села Чарнови, самі Словаки. При помочи свойого сьвященника Гліни ки, щирого патріота і сьвідомого Словака, що держав з хлопами руку проти мадярських магнатів, поклали вони церкву з власних складок.

Мадярському урядови не подобав ся о. Глінка за те, що був ворогом мадяризації. Отже прокуратор виточив йому процес і о. Глінка дістав 2 роки вязниці за „підбурюване“ народу. Тимчасом удало ся йому утечи. Як прийшов час на посьвячене церкви сказали хлопи з Чарнови, що вони не позволять, аби церкву сьвятили попи-мадярони. Але біскуп впер ся і післав попів, самих Мадярів. До товариства їм додав уряд жандармів.

Чарновецькі хлопи спинили мадяроньскі повози і завертали коні назад. Тодї королївскі слуги жандарми застрілили 11 селян а 50 ранили. Між убитими е 10 лїтна дївчина і одна жінка, що була в поважнім стани і умираючи привела на сьвіт дитину.

Пистук стискае ся, коли подумаем, що виробляють зі словацким народом мадярскі магнати... І мимоволї нагадуем собі нашу Галичину тай скажем: ми до такого також звикли.

Бо чиж в Галичині не таке саме дїе ся? Чи там також не стріляють хлопські сини в цїсарських мундурах своїх рідних татів та мамів, як ті тільки посьміють за свое право вступити ся?

Постріляні львівські робітники в 1902 р., постріляні хлопи в Ляцкім і Горуцку — се доказ, що не даром склала ся давними часами приповідка: „Polak, (розуміемо тут шляхтича, який кривдить однаково руського і польського хлопа) Madiar — dwa bratanki.

Польський і мадярський магнат дїйсно подібні до себе як дві капкї води. Мадярська шляхта панує всевладно на Угорщині, нищить і визискуе народ так, що кождого року сотки тисячів їде тут, за море. Те саме польска шляхта в Галичині. Всї уряди в еї руках, в еї руках людська земля і людська праця. А що за те дае то паньство краєви? Нїчого!.. Хиба лиш се, що коли хлоп робить з гною хлїб, то пан з хлїба гній. Се галапаси і нероби, що за кровавy працю робочого люду, тому робочому воловi нїчим а нїчим не віддячують ся.

Вони, щоб удати перед людьми, що вони на щось потрібні і щоби вдержати в руках землю з таким робітником — дїдичі захопили у свої руки всю політичну власть і рядять на шкоду посьському народови польські, а на шкоду мадярському народови, мадярські пани. Але найбільше кривдить шляхотське пановане чужі народи. Гірш ніж свій нарід визискуе мадярська шляхта — Словаків, Русинів і Сербів, а польська шляхта — Русинів, що попали у їх неволю. Вони живуть їх працею і хочуть їх знищити національно і економічно.

Час уже, крайна пора, щоби всї покривджені подали собі дружні, мозолисті руки до спільної боротьби з розбишацькими „bratankami“.

Звіт із сьвята в Шамокін, Па.

II.

(Далї.)

Вечером, в тім самім дни (29.X), як зазначено в попереднім числї „Свободи“, відбув ся в Шамокін, На. заходами місцевого хору концерт в честь Владики.

О год. 6 і пів вечером згромадилось в обширній галї під церквою много публики своєї, як і чужої. На стїні сцени пишав ся пор-

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

трет Владики, а на фронті сцени у горі, уплетеними із чатини буквами видні лось: „На многі літа Владиці". З'явив ся на галі Преосьвященний, привитаний повстанем із місць зібраною публикою і засів у свій фотель; поруч Нього заняло місця сьвященьство. На сцену вийшов п. Михайло Колодій і привитав Архиерея дуже теплою, із серця до серця пливучою промовою. Щоб шан. читачі могли виробити собі поняте, як миле вражіне справила ся промова д. М. Колодія, я вважаю одвітним помістити еї в цілости. Ось вона:

„Високопреосьвященний Архієрею!

Гірка незавидна судьба вигнала нас з рідного гнізда шукати щастя на свобідній землі американьскій. І перебули ми тут неодно тяжке горе: туга за домом розривала нашу грудь; грубі мозолі покрили наші руки при жмудній праці в підземних майнах; важкий тягар наляг на серце, та гнітив болючо і так вже доволі примучену душу. Правда, хліба і соли нам не забракло, але за те недоставало нашим людям сеї безпечної пристани, до якої прямує свої кроки кожда людина христіяньска. Хтож з нас старших еміґрантів не памятає тих перших часів, коли то на цілій землі американьскій не було ні одної руської сьвятині? Кому з нас не в тямці ті сумні хвилї, коли виселенець Русин позбавлений був всякої потіхи релїґійної в своїм власнім обряді, своїм рідним словом?

Та настали, славити Бога, иньші часи. Днесь маємо вже на заморській Руси кількадесять своїх церквей, а в них лунає наш прехороший сьпів і голосить ся слово Боже зрозумілою нам мовою. Тисячі вірних збирають ся у власних храмах Божих на спільну молитву і тут набирають сили до дальшої борби о істноване, до дальших, невсипущих трудів задля прокормленя себе і своїх рідних. Та на тім не кінчить ся еще ціле наше горе. Лакомі сусіди заздрим оком позирають на наші церковні та парафіяльні маєтки і намагають ся видерти нам овочі тяжкої, кільканайцять лїтної праці... Доки ми були бідні, ніхто тут нами не інтересував ся; а коли удало ся нам придбати яке-таке майно громадське, — зараз знайшли ся нахабні люди, що хотіли загарбати наше спільно придбане добро і накинути нам свою опіку. Та наш нарід відпекував ся руками й ногами від непрошених опікунів, а з за того пішли всілякі усобиці по многих руських парафіях, бо знайшли ся і між своїми такі одиниці, що годили ся віддати свою питому власність в чужі ворожі руки. Колотнечі і суперечки тягнули ся цілими роками, а баламучені на всякий лад наші прості робітники, тратили віру в свої власні сили, байдужніли до свойого прастарого обряду і до власної культури, тай потапали незамітно в чужім, ворожім морю. Чи ж треба питати ся, що було причиною сих невідрадних обставин, сих безпорядків і анархії? Ото не було між нами голови, не було високого морального проводу, не було чоловіка, який силою своєї власти з'умів би покласти край сим безпорядкам і внутрішним роздорам. Та прийшла таки нарешті ся радісна для цілої американської Руси хвиля, що не ходити мемо більше манівцями. Засьвітило сонце і в наше віконце. Провидіне Боже зіслало нам отсе провідника і голову руської церкви в Америці в особі Високопреосьвященного Владики, до котрих я маю честь сказати отсих кілька слів в імени нашої парафії і в імени нашого сьпівацького товариства „Родина".

Високопреосьвященний Архиерею! Нинїшне торжество запишеть ся глубоко в наших серцях на ціле наше житє. Нині мали ми щасте побачити вперве свого найдорожшого Владику, нині прислухали ся ми до Вашого любого голосу, нині пізналисьмо, що в Вашій особі будемо мати енерґічного й сьмілого провідника для цілої американьскої Руси; щирого покровителя простого, робучого люду; дбалого й печаливого батька для своїх дітий. Ми сьвято переконані, що того корисного вражіня, того довіря наших парафіян до Вашого Преосьвященьства, не затре ні час, ні обставини, ні ті ворожі затії, звернені проти Вашої особи деякими виродками. О, дай же, Боже, щоб Ви, Високопреосьвященний Владико, чули ся між американськими Русинами, як добрий отець між найліпшими дітьми; щоб дні Вашого житя плили Вам солодко й мило; щоб Ваша тяжка праця увінчала ся як найліпшими успіхами; щоб Господь Бог сповнив всі Ваші бажаня і мрії; щоб прожили Ви на славу і честь американської і цілої великої Руси довгі роки...

Як голова нашого сьпівацького товариства „Родина", віддаю його під Ваш сьвітлий покров, зазначуючи при тім з великим вдоволенем, що загальні збори згаданого товариства іменували Вас, Владико, своїм почетним членом і просять моїми устами, щоб Ви Преосьвященний зволили ласкаво поблагословити всі наші стараня і труди около плеканя нашої рідної пісні; бо та наша пісня, — се побіч рідної мови одиноке доси забороло, яке зберегло нас тут перед американським заливом і не відчужило від прадідівської віри та батьківських звичаїв. Нехай же ся милозвучна пісня звенить радісно й гучно по цілій вільній землі Вашинґтона, нехай голосить усьому сьвітови, що ми живем і живеги-мем во віки!.

Високопреосьвященний Архієрею! Я багато багато хотів би ще говорити, але зворушене відбирає мені мову. Бож ми так довго предовго чекали Вашого приїзду; так довго дожидали нинішної сьвітлої хвилї! Жаль нам, Владико, розставати ся з Вами. Ми хоч люди прості, неосьвічені, але уміємо любити тих, що бажають нам добра; уміємо бути вдячні тим, що ведуть нас на путь істини. ~~За кілька хвиль покинете нас на путь істини~~. За кілька хвиль покинете нас; від'їдете сповняти дальше своє сьвяте діло, а ми лишимо ся засмучені. Та щож робити! Не в нашій силї задержати Вас довше між нами, тай не такі ми самолюби, щоб позбавити иньших наших братів такої самої радісної днини і такого духовного пиру! Поїдете, Владико, але не самі: з Вами будуть всі наші гадки і наші, щирою любовю переповнені серця. Не забувайте за нас, Преосьвященний Архипастирю! Поблагословіть нас в останне, а ми будемо молити Всевишняго, щоб кріпив Ваші сили і дав Вам оглядати буйні овочі Вашої запопадливої праці. Честь Вам, Владико!"

Занялоб се дадто много місця, колиб я хотів запускатись у всякі Spitzfindigkeiten, детайлї цілої програми, говорити му коротко а ядерно.

Поруч промов в склад концерта входили переплїтано хори, деклямациї і орхестра.

Хори були троякі: мішаний, діточий і мужеський.

Мішаний хор сьпівав: „Помилуй мя Боже" муз. П. Григорьева та „Обжинки" Низку народнїх пісень обрядових, гармонії Ф. Колесси. Обі сї пісні, перш за все так трудні „Обжинки" вийшли зовсїм удатно, навіть артистично. Поодинокі голоси були старанно дібрані, чисті; знати було зі сьпіваня, певність себе; хор держав дуже добре такт і темпо; сьпіваки розуміли докладно, що piano, а що pianissimo, що crescendo' а що decrescendo; була найкрасша рівновага голосів; слова вимовлялись найвиразнїйше, словом, прецизия під кождим зглядом. І можна бути певним, що шамокіньский мішаний хор не повстидавби ся хоч й на якій сцені тай вдоволив би ухо хоч і як вибагливої публики. Тим-той не диво, що публика винагородила шамокіньских сьпіваків бурею оплесків, а по першій пісні сьпівати мусів хор на „bis" "Боже на землю руську поглянь" хорал, церковно-народній імн. Дуцько Ніжанковский.

Так само добре вийшли кусники хору діточого, що сьпівав: „Молитву перед наукою з „Учителя" Ів. Франка, Ос. Стеткевича і „Рідну хату" народну мельодию гарм. Ос. Стеткевича. — Діточі хори, хоч би випали навіть менш вдачно, роблять все миле вражіне, тому як раз, що діточі; но шамокіньскі школярики сьпівали так красно, щебетали мов соловейки, що дивитись на сю дрібноту, сей американьский наросток нашого народа і слухати его щебетаня серце з радости розпливалось. Особливо "Молитва перед наукою" Ів. Франка, з гармонізована щасливо п. Ос. Стеткевичем настроювала, надихувала тебе якоюсь дитинною побожностию. ударяла в якусь таємну струну твого серця, переносила в сьвіт дитячий... На „bis" сьпівав хор дітячий ще „Бог" муз *** гарм. Ос. Стеткевича і „А тьфу тобі, цур та пек" мельодія нар. гарм. М. Лисенка також зовсім добре.

За те слабше вийшли хори мужескі: „Гласом моїм ко Господу возвах" муз. Д. Бортнянського, та „До руської пісні" муз. В, Матюка. Сьпіваки сьпівали якось мляво, тяжко; знати було якісь розбиті голоси; сьпіваки оглядались за много на діріґента... Но сему, мишлю, ніхто не подивуєть ся, бо, коли мішаний прим. хор складав ся майже виключно із ґенерациї вихованої і сяк так ошліфованої вже тут в Америці, в склад мужеского хору входили наші люди, виховані і вирослі в старо-краєвій нуждї; ну, і викресати із такого сирого материялу щось extra, не так то легка штука.

На концерті деклямував малий хлопчина Василь Картяк: „Провидіне" із уст народа Притча втора Ник. Устияновича і молоденька Miss Ґеня Талпаш, „Голос руської Матери" М. Козановича. Оба сї стихи віддеклямовані були добре; діти декляматори поводились по американьски, значить, сьміло, свобідно, певно себе, немов байдужно; а молоденький сей пупляшок, панночка Ґеня Талпаш уміла навіть свою деклямацию відчути, бо і модульовала голосом і робила відповідні жести, рухи.

Була також на концерті діточа орхестра що грала: „Gloria in Excelsis" муз. Мозарта і „Нехай буде як бувало" думка і 8 коломийок. Прошу собі уявити, любий читачу: На сцені виступають музиканти діти; скрипка або смик довші від неодного музиканта, а на такт діріґента сї музиканти чешуть так рівномірно, що здаєть ся, як би якась маґічна сила у воздусї порушала тими смиками. Нашу-ж коломийку втяли тобі так від уха, що, ей Богу, не одного так і на креслї підносило... Бас ревів all right, а три флети було по моїй думці за богато.

Отсе точки програмові.

По останній точці програми, по діточім хорі „Рідна хата" діріґент п. Ос. Стеткевич, окружений дітворою промовив до Владики сими словами:

„Високопреосьвященний Архиерею!

Коли ціла американська Русь, усі тямучі члени нашої суспільности, витають між собою свого найвизшого достойника, князя своєї церкви, нехайже і мені вільно буде в імени шамокінської шкільної дітвори висказати нашу радість з приводу нинїшного сьвітлого празника і зложити у стіп Вашого Преосьвященьства скромну але щиру заяву горячої любови і вдячности до свого найдорожшого Владики.

Отже стоїть перед лицем Вашого Преосьвященьства цьвіт нашої руської громади, що бажає віддати честь і пошану свойому найпершому покровителю, найдостойнїйшому гостеви, дбалому вітцеви всїх русько-американських діточок. І як же ся маленька дітвора витати ме першого руського Архипастиря; які дари піднесе вона свойому найлюбійшому Владиці; як задокументує своє привязане до голови і провідника усеї американської Руси?

Не маємо, Високопреосьвященний Архиерею, мовить моїми устами зібрана оттут молодіж ні срібла ні золота; маємо тільки чисті неповинні серця, а в них повно любови і привязаня до свого сьвятого обряду тай до рідної мови. Се усї наші скарби і тії складаємо в руки Вашого Преосьвященьства. Не цурайте ся, Владико, сего нашого дару; ми більше дати не можем, та за те даємо радо всьо що маєм. А віддаючи себе під Ваш сьвітлий покров, прирікаємо Вам, найдорожший Владико, що любити мемо Бога цілим своїм серцем і виповняти мемо вірно й совістно усі Його заповіди. Будено слухати своїх родичів і настоятелів, будело пильно учити ся рідної мови в слові і письмі, будемо старатись вирости на потіху своїм батькам, а на славуб нашого народу.

Високопреосьвященний Архиерею!

Якількалїтний учитель сеї дітвори, можу сказати сьміло, що вона додержить вірно свойого приреченя, бо о се подбають також її батьки і матери. Прийміть отже, Владико, се діточе запевнене, як доказ живучости нашого народного духа між сим молоденьким поколїнем. Дай Боже, щоб Преосьвященний в недалекій уже будучности могли ставити отсю дітвору за взір всїм иньшим перафіям руським, тай щоб діждали ся з неї вірної и слухняної пастви, милої Богу й пожиточної нашому народови та цілій суспільности. Поблагословіть, Владико, отсе молоденьке стадо своєю милостивою рукою і просіть Всемогучого Бога, щоб зіслав сим діточкам свою благодать, щасте і добру долю. Моліть Всевишного, щоб хоронив їх від сітий діявола, защепив в їх серцях страх божий і любов до своєї рідні тай до того нашого бідного народа, що море сліз і крови пролив уже в борбі з своїми тяжкими вороженьками.

Від себе і від тої дрібноти желаю Вам, Високопреосьвященний Архиерею, всякого блага: здоровля і щастя, витревалости і сили при праці в винограднику Христовім. Жийте нам щасливо як найдовші літа; засївайте зерно мудрости Божої в серця наші і тїште ся обильним жнивом!

І ще раз прошу: прийміть від нас, Владико, сї прості слова, сю заяву горячої любови і синівского привязаня, та не гордуйте нами. „Із уст младенец і ссущих совершил еси хвалу!"

Відтак заявив п. Стеткевич, що шамокіньский хор іменував Владику своїм почетним членом і просив о покровительство і благословене. І виступив споміж дітвори школярик на перед і вніс Владиці многолїтсвіе І посипались із сцени цьвіти під ноги Владики і вручили школярі Владиці прекрасно ткану шовкову подушку під евангелие, букет цьвітів і красне etui на циґари; многолїтствіе підхопила ціла публика в галї, вставши з місць — ентузиязм незвичайний.

Наконець зворушеним голосом промовив Преосьвященний і виявив свою несподіванку із такого привіту, признав щирими словами народню працю Шамокінців, дякував усій публиці, що була в галї, за привіт, а звернувшись до школярів промовляв їм до сердець, як батько до дітий; „і чужого научайтесь, свого не цурайтесь" се були послідні Єго слова.

Залунав на гали народній імн: „Ще не вмерла Україна" і галя почала випоражнятись.

* * *

Ось таке було сьвято в Шамокін, Па. Щоб залал читачів зрозумів, яке вражіне зробив на мене сей концерт, я скажу таке: Коли чоловік вичитає в книзі про якийсь правдивий. геройский чин з житя прим. мучеників за народ або ідеали, або коли слухає проречистого, пламенного проповідника чи то навіть якоїсь клясичної музики чи сьпіву, або взагалї коли бачить якусь зворушливу сцену в будденнім житю, то діеть ся нераз так, що дивне якесь почуване огортає грудь чоловіка, серце так якось немов би розширялось, начеб до гори підлазило за спиною і на голові як би вештались чоловікови мурашки, а на очи тиснуть ся сльози...

І коли ніхто чоловіка не бачить, сї сльози бризнуть нераз теплими каплями; коли ж кто бачить, чоловік мимохіть закушує свої губи і бореть ся сам із собою, щоб свої сльози утаїти... Таке саме почуване, таке саме вражіне мав я на концерті в честь Владики в Шамоокін, Па. ай в усіх присутних бачив я великий під'єм духа, якусь душевну радість. не одному блестіла сльоза в оці, а жени деколи хусточки таки при очах держали.

Честь Вам і слава, панове Шамокінці.

П. Понятишин.

Ramey, Pa., Nov. 15 1907.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

СПРАВИ „СОЮЗА“.

Отець духовний „Союза“:
о. Стефан Макар, 'Phone 46—12
11 May St., Ansonia, Conn.

Головний Уряд „Р. Н. С.“ на роки 1906—1908.

Предсїдатель:
Константин Кирчів,
140 Essex St., Jersey City, NJ.

Місто-предсїдатель:
Іван Парпляк, Terryville, Conn.

Касієр:
Алексій Шаршонь,
524 Pine & Franklin St., Shamokin, Pa.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловский,
Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:
Теодозий Лабовский,
Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:
Т. Талпаш, Shamokin, Pa.
Лев Моніта, Lansford, Pa.
Михайло Беля, Holyoke, Mass.
Матій Семенюк, Sayre, Pa.
Андрій Овсак, Trauger, Pa.
Ф. Поливка, Hazleton, Pa.

Контрольна Комісія.
с. Л. Левицкий, Shenando h, Pa.
Осип Стеткевич, Shamokin, Pa.
С. Калакука, Jessup, Pa.

Головний організатор:
Семен Ядловский,
Box 76, Jersey City, N. J.

Вступайте до Союза!

„Союз“ — одинока руско народна організація в Америцї.

Принимає членів від 1 року до 40 лїт житя.

Вступне після лїт.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:

В разї смерти члена кляси „А“ (цїле посмертне) $1000.00,
В разї смерти члена кляси „Б“ половину посмертного $500.00,
Посмертне за жінку або мужа члена кляси „А“ 400.00 дол.
Посмертне за жінку або мужа члена кляси „Б“ 200.00 дол.
Посмертне за дїти від 15.00 до $300.00,
В разї утрати: а) обох очий ніг або рук $1000.00,
б) одної руки, ноги або ока $200.00.
Сли отець родини в шпитали божевільних, Союз платить що року родинї $150.00.

Хто хоче вступити до Союза, мусить вписатись також до братства, яке належить до Союза.

Важне
для П. П. Секретарів Р. Н. Союза

Повідомляю раз на все, що всї гроші належачі до каси Р. Н. Союза, посилає ся так: на money-order-ах або чеках виписує ся імя Alex Sharshon, Shamokin, Pa. Дальше так записаний money-order або чек не посилає ся до Голов. Касієра, але враз з виказами до Голов. Секретаря. Головний секретар опісля відсилає їх до Голов. Касієра.

С. Ядловский,
Голов. Секретар.

Читайте!

На підставі ухвали Конвенції „Союза“, кожде братство приналежне до „Союза“, повинно мати отсї книжки:

1) Книжку членів (іменослов).

2) Книжку місячних складок.

3) Книжку касову і протоколову.

На сї книжки повинно кожде братство заслати 5 долярів до каси „Союза“.

Ч. 348 КВІТ $400
на чотириста долярів, котрі п. Михаїл Порада отримав яко посмертну запомогу по женї Парасцї з Головної Каси Р. Н. Союза в Америцї.
McKees Rocks, Pa. 1907 р.
Михаїл Порада.
Сьвідки:
а) Семан Сокол
б) Леон Пенювич.
Від місцевого Уряду Р. Н. Союза в Америцї від. 91.
Дмитро Порада прд.
Филип Ковачко скр.

Посмертні вісти.

Баран Іван член Р. Н. С. від. 4 Jersey City, N. J. помер 25 октобра 1907. Небіщик походив з Галичини села Терщана пов. Кросно.

Катарина Корнат жена Якова члена Р. Н. С. від. 108 New York, N. Y. померла 1 нов. с. р.

Юлїянна Галайцьо жена Михайла члена Р. Н. С. від. 132 McKessport, Pa. померла 23 октобра в Галичинї.

ВІЧНАЯ ПАМЯТЬ.

Рух
в віддїлах Р. Н. Союза.

ПОВІДОМЛЕНЄ.

Отсим повідомляю всїх ПП. секретарів і членів Р. Н. Союза, що всї грамоти кляси „А“ означають, що член платить на цїле посмертне т. є. 1000 дол.; грамоти кляси „Б“ означають члена на половину посмертного т. є. 500 дол.

З поважанєм
Т. Лабовский.

ПОЗІР.

До відомости всїм Січовикам і членам Від. 136 Р. Н. С.

Загальні Збори відбудуть ся дня 15 Децембра с. р. в Гали церковній, 220 Jane Str. Всї члени мають явити ся, бо буде вибір нових Урядників. Хто не явить ся: кара 2 доляри без вимовно.

В. Каськів, секретар.

Бофало, Н. Й. бр. св. Ів. Хрест. від. 15.

подає до відомости, що річний мітинґ відбуде ся дня 15 децембра о 2 год. по пол. Вибір нового уряду. Хто не явить ся, заплатить 1·00 дол. кари.

Ф. Зятик, скр.

Чісгольм, Мінн. бр. св. О. Николая, від. 37

подає до відомости, що річний мітинґ відбуде ся дня 15 децембра с. р. Справоздане і вибір нового уряду. Неявивший ся член заплатить 1·00 дол. кари. Буде приймати ся нових членів в віцї до 35 лїт без вступного.

П. Курочка, прдс.
О. Кир, кас.
І. Лазоришак, секр.

Миніспорт, Па. бр. св. Ів. Хрестителя, від. 48

подає до прилюдної відомости, що річний мітинґ відбуде ся 22 децембра с. р. Неявивший ся член заплатить 50 цнт., а урядник 1·00 дол. кари.

А. Галасїньский, скр.

Ленкестер, Н. Й. бр. сьв. Василя від. 87

подає до відомости, що річний мітинґ відбуде ся 22 децембра точно о 2-ій год. по пол. Справоздане касове і вибір нового уряду. Буде приймати ся нових членів за половину вступного. Неявивший ся член заплатить 50 цнт., а урядник 1·00 дол. кари.

П. Смольнїцкий, прдс.
Ст. Кінь, скр.
П. Нестор, кас.

LITTLE FALLS, N. Y
бр. сьв. О. Николая від. 141
подає до відомости, що на річнім мітинґу вибрано слїдуючий уряд: Іван Корчиньский прдс., Ст. Городиньский скр., Вл. Млїчковский кас. Мітінґи відбувають ся 2-ої недїлї по першім в домі Ів. Корчиньского 110 Furnace Str.

С. Городиньский секр.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ.
братство сьв. О. Николая від. 104
Повідомляє усїх членів, що мітинґ річний відбуде ся дня 8 децембра, на якім буде вибирати ся новий уряд на рік 1908.
Котрий член не явить ся заплатить кару 50 цнт., урядник 1 дол.

М. Вавичак прд.
К. Шкурат скр.
В. Борсук кас.

ДЖЕСЕП, ПА.
бр. сьв. Петра і Павла від. 20
повідомляє, що річний мітинґ відбуде ся дня 8-го децембра.
Неявивший ся член заплатить 1 дол. кари.

П. Кочанский прд.
Д. Влелопский кас.
Ї. Сенко скр.

МИКІСРАКС, ПА.
бр. сьв. Димитрія, від. 91
буде мати річний мітинґ дня 8 го грудня с. р, в церковній гали. Початок о год 2-ій по пол. Кождий член безусловно мусить ся явити.

Дм. Порада прд.
Ф. Кавалко скр.

Маганой Плейн, Па. Бр. сьв прор. Ілїї від. 28

взиває усїх своїх членів, щоби явили ся на мітинґ дня 13-го децембра с. р. о 2-ій год. по полудни. Буде вибирати ся нових радних брацтва. Хто не заплатить всїх своїх залеглостий, буде вичеркнений. Не явивший ся на мітинґ заплатить 50 цнт. кари.

Я. Яцила, прдс
І. Пустельник, скр.

Пітсбурґ, Па. бр. сьв, О. Николая, відд. 53

повідомляє, що річний мітинґ відбуде ся дня 8 децембра с. р. Справоздане і вибір нового видїлу. Котрий з членів не звернув старої грамоти, то має се зробити як найскорше. Можна заслати почтою, подаючи своє імя, назвиско та імя і назвиско на кого записує своє посмертне.

Н. Войтович
704 SS. Sarah str. Pittsburg, Pa.

Дунло, Па. Бр. сьв. Ап. П. і П. відд. 61

повідомляє всїх своїх членів, що річний мітинґ відбуде ся дня 15-го децембра с. р. Справоздане адмінїстрацийне і касове з попередного року і вибір нового уряду. Мітинґ відбуда ся у предсїдаталя брацтва. Хто не явить ся, заплетить 1·50 дол. кари.

А. Шеремета, прдс.
А. Чіґелї, скр.

ЗАПРОШЕНЄ.

Отсим повідомляє ся, що річний мітинґ Сестр. Пр. Діви Мариї від. 151 Р. Н. С. в Allentown, Pa. відбуде ся 15 Децембра. Повідомляю вас, що в недїлю дня 15 Децембра б. р. на сей мітинґ запрашає ся всї сестри Сестр. Пр. Діви віддїл 151, та всїх членків Руского Н. Союза в Америцї.

П. Прач скр.

AUBURN, N. Y.
бр. сьв. О. Николая віддїл 38.
Подає до прилюдної відомости, що в місяцю новембрі і децембрі буде принимати без вступного до брацтва. До Союза буде принимати ся до 35 лїт без вступного а від 35 до 40 лїт за половину вступного.

М. Поляньский пред.
Т. Рошко скр.

КЛЇВЛЕНД, О., Бр. сьв. П. і П ВІД. 102
подає до загальної відомости, що в місяци Новембрі приймає до брацтва нових членів без вступного.

С. Брунарский, прдс.
В. Мосижик, кас.
А. Качала, скр.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. Дж., ТОВ. „ЗАПОРОЖСКА СЇЧ“ ВІД. 155
подає до відомости усїх Русинів, що в місяци Новембрі і Децембрі приймає ся нових членів без вступного до товариства і Р. Н. Союза.

К. Пелешак.
секр.

Елмайра Гайтс, Н. Й., бр. сьв. Арх. Мих. від. 8.
буде принимати нових членів до брацтва і Союза в місяци Новембрі від 16 до 35 лїт без вступного, а від 35 до 40 лїт за половину вступного. Рівнож на послїднім мітинґу ухвалено, що кождий член свої місячні вкладки має завсїгди до 20-го кождого місяця приносити до секретара, а по мітинґу не буде ся вже місячного платити.

К. Мовчан, предс.,
В Федчик, кас.,
І. Тарбай, секр.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

як пошукованя знакомих, оголошеня балів, представлень, сходин і т. п. друкуємо в "Свободї" по цїнї одного цента від слова за оден раз. Гроші треба присилати наперед.

ПІВЕЦЬ ЦЕРКОВНИЙ

з гарним теноровим голосом, знаючий нотний сьпів, пошукує посади дякоучителя. Адрес: Конст. Залїщук, Dumbor. Wis. 5 Camp. 48

НА ПРОДАЖ

по причинї лихого здоровля Сальон в Йонкерс, Н. Й., находячий ся на нарожнику St. Marie and Clinton str. зараз против фабрики капелюхів. Цїна дуже приступна. Голосити ся під ч. 55 Cor. St. Marie & Clinton str. Yonkers, N. Y. 47-50

J. M. 17 Каратовий колїйовий зиґарок

Наші, з 25-лїтною ґваранцією золочені верхи годинника суть найлїпші і найкрасші, коли небудь продавані за сю цїну. Верх красно вироблений, золочений осередок. **Ґваранція на 20 лїт.** Для жінок і мущин відмінні розміри. Годинки ті радо уживані через усїх працюючих при желїзницях. Щоби доказати наше довіре в годинках і в вашім осудї висилаємо годинки на яку небудь адресу на С. О. D. за **5.75 дол.** і за оплаченєм експресу, а також позваляємо екзаміновати єго. Єсли окажесь недобрий, неплатїть одного цента. Даємо даром до кождої годинки золочений ланцушок. **Одна годинка даром, сли купуєте шість.**

R. A. Freter & Co., -1
52 Dearbon St., Chicago, Ill.

UNION
Ticket Agency
ПРОДАЖА ШИФКАРТ
203. Lackavana Ave.
SCRANTON, PA.

Найлїпше місце, де можна купити шіфкарту до старого краю, як також переслати гроші до Галичини, Угорщини, Росії і других країв по тапій цїнї.

Даємо також позички на морґіч. 42

ТАНІ ШИФКАРТИ.

Шифкарта з Ню Иорку до Кракова лише 15 долярів.

Хто має за мало гроший а хотїв би дістати ся до рідного краю, нехай залучить марку за 2 центи і пише до:

T. HRYCEY & CO.
24 Belmont Ave.,
Newark, N. J.

Тут можете залагодити також справи військові, процесові і спадкові. 35-47

Золочений або нїклевий годинник і ланцушок даром. Держить добрий час; виглядає як 10-доляровий годинник. Даємо єго даром кождому хто продасть 24 штук дрібних виробів, кожду по 10 цнт. Пішлїть свою адресу а ми вам їх пішлеме. По продажі пришлїть нам 2.40 дол. а дістанете годинник і ланцушок. Пишіть по катальоґ. 43-52
CROW JEWELRY CO. Dept. 30.
163 E. Randolph Str., Chicago, Ill.

Всячина.

О продовжене житя. Директор славного інституту Пастера в Парижи, професор Мечников, займає ся від довшого часу студиями над продовженем людського житя. В послїдних часах дослїджував він мікроби, що викликують запалене слїпої кишки. Робив досьвіди на малпах, бо лише ті зьвірята мають слїпу кишку, як чоловік. Проф. Мечников каже, що запалене слїпої кишки має головну причину в споживаню сирих ярин і салат. Мимо дуже старанного обмиваня ярин не дасть ся уникнути, щоб не лишили ся в них якісь занечищуючі частицї або дрібні галапаси, котрі діставши ся до слїпої кишки, ранять її і викликують запалене. Важною причиною жолудкових і кишкових недуг є гните нестравлених і невидїлених останків поживи з орґанів травленя. Проф. Мечников радить против такого гнитя квасне молоко, яке виробляють в Болгариї з молока звареного. Убийчий вплив молочного квасу на мікроби пробував він цїлих 9 лїт на собі самім. Балканські народи, особливо Болгари, котрі доходять до дуже пізного віку, завдячують се споживаню квасного молока, яке дїлає дуже корисно на травлене. Се молоко, що є народною болгарською стравою, називає ся „йоґурт“ і ріжнить ся тим корисно від кефіру, що не містить в собі алькоголю. Позаяк чистий йоґурт має трохи неприємний смак, проф. Мечников приправив його відповідно і витворив т. зв. ляктобацелїну, средство, тепер у Франциї досить розповсюднене та уживане з великим успіхом в жолудкових недугах. По думцї проф. Мечникова алькоголь скорочує жите, квасне молоко його продовжує.

Страшна суджена. В маю с. р. найдено в Хемнїц в Саксонії 35 лїтного над'інжинїра Преселера в його мешканю з простріленою головою. Позаяк коло него лежав револьвер, то всї думали, що він скінчив жите самоубійством, хотяй незабаром мав женити ся. В його мешканю найдено також завіщане, яким Преселер зробив спадкоємницею свого майна свою суджену, 22 лїтну панну Браерівну, доньку бурмісвра з Бранду коло Фрайберґа. Недавно стало ся так, що панну Браерівну власти мусїли арештувати, бо завіщане Преселера показало ся сфальшованим. Тодї то виринули сумніви чи Преселер помер справдї наслїдком убийства, а при близшім розслїдї обставин звернуло ся сильне підозріне против Браерівної, що то вона зглядила свого нареченого зі сьвіта. Оноді Браерівна признала ся справдї до злочину. Прибувши несподївано до мешканя свого нареченого, сказала, що має для него чудовий дарунок, однак він мусить на хвилю замкнути очи. Преселер сповнив бажане своєї любки. Тодї вона зажадала, щоби він отворив уста, а коли і се стало ся Браерівна вложила швидко револьвер йому до уст і випалила. Преселер погиб на місци, і тодї Браерівна забрала з мешканя убитого 15.000 марок, а крім того лишила сфальшоване завіщане, яке робило її спадкоємницею цїлого майна Преселера. Понадто признала ся також Браерівна до инших злочинів. Приємна наречена, нема що казати!

Студиї над мілїярдерами. В Льондонї велику сензацию викликала ось яка справа. В тих днях мілїярдер Вандербільд видалив одного із своїх льокаїв, бо припадково виявило ся, що тим льокайом був Гуптон Сінклер, славний автор американської повісти „Багно“, де здемаскував великі лайдацтва фабрикантів мясних консерв в Чікаґо. Сінклер постановив написати повість, в якій хотїв з'образити жите мілїярдерів. Тому зголив заріст, а що є гарний з лиця і знає елеґантні манери, то з'умів вкрутити ся до дому Вандербільдів в Льондонї і дістати посаду льокая. Був такий проворний та інтелїґентний, що незабаром заняв одно з лїпших місць серед цїлої армії слуг і камердинерів і наближив ся до самих хазаїв дому. Той швидкий аванс Сінклера, котрий фіґурував у Вандербільдів очевидно під якимсь змінений назвищем, так розлютив льокаїв, що зачали його шпігувати. Отже викрили рукопись і занесли до Вандербільда, а той пізнав, що має дїло з дослїдником звичаїв, котрий все точно записує. Конець був такий, що Сінклер дістав сейчас димісию.

Страйк в Австриї. По виданій сими днями статистицї було в Австриї за час від цьвітня до липня 311 страйків, в тім 233 частинних, а 78 загальних. В страйках брало участь близько 50.000 робітників в 653 промислових заведенях. 37 страйків скінчило ся цїлковитою побідою робітників, частиною 127, а решта страйків не осягнула цїли. Цікаві числа страйків в поодиноких коронних краях. І так з загального числа 311 страйків було в Австриї долїшній 66, горішній 3, в Чехії 136, в Сольногородї 3, в Стириї 8, в Каринтиї 3, Країнї 5, на Побережу 5, в Тироли 13, на Моравії 23, на Шлеску 27, в Галичинї 2 і в Дальматвї 1.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

Адресар Братств Р. Н. Союза.

Єсли хто найде похибку в адресарі свого братства, нехай сейчас повідомить про се редакцію

Від. 117. Тов. „Запорожска Січ" в Ню-Йорку. П. Ярема, предс., А. Цурковский, секр., Ф. Підгірний секр. фінанс., І. Ганачівский кас. Мітинґи в другу суботу по 1-ім в Harmonia Hall, 46 A, Ave. Адр.: A. Curkowskyj, 184 Hudson St., New York, N. Y.

Від. 118. Сестр. Пресьв. Богор. в Пітсбурґ, Па. К. Бандуровска, предс., М. Білик. кас., М. Гут Кульчицка, секр. Міт. кождої третої неділї в місяцю. Ад.: M. Gut, 725 Carson St., Pittsburg, Pa.

Від. 119. Бр. сьв. Арх. Мих. в Латроб, Па. М. Слелія, предс., М. Павлісінич, кас., І. Варґа, сек. Міт. третої неділї що місяця. Адр.: John Warga, Box 935, Latrobe, Pa.

Від. 120. Бр. Пр. Богор. в Спенґлер, Па. Н. Тракало, предс., М. Смарш, кас., М. Белей, секр. Міт. в неділю по 15-тім. Адр.: Mike Belley, Box 205, Spangler, Pa.

Від. 121. Бр. сьв. Ів. Хр. в Трентон, Н. Дж. Ст. Врабель пред. І. Гудак кас., Л. Станлей секрет. Мітинґи відбувають ся в кожду трету неділю місяця в рускій школї при ул. Ґрент. Адр.: L. Stanley, 350 Centre St. Trenton, N. J. ....

Від. 122. Бр. сестр. Пр. Богор. в Трентон, Н. Дж. М. Черемшак, предс., А. Адам, кас., М. Гудак, секр. Міт. в кожду 2-гу неділю місяця. Адр.: Mary Hudak, 43 Adaline St., Trenton, N. J.

Від. 123. Бр. Пресьв. Діви Мариї в Скрентон, Па. Гриць Мрикало, предс., Максим Глух, кас., Йосиф Запоточний, секр. Мітинґи відбувають ся в другу неділю по першім в Lukan гали на Pine Brook. Адр.: J. Zapotoczny, 624 Philo Str., Scranton, Pa.

Від. 124. Бр. сьв. О. Ник. в Ормрод, Па. Бончак Петро, прдс. Бабюк Стеф. кас., Онушка І., секр. Міт. в кожду третю неділю місяця. Адр.: I. Onuszka, Box 94, Egypt, Pa. Lehigh Co.

Від. 125. Бр. сьв. Мих. в Леквин, Па. Ф. Скрип, предс., Ст. Козел кас., Адольф Риш секр. Міт. 10-го в місяцю. Адрес: Adolph Rysz, Box 194, Laquin, Pa.

Від. 126. Бр. сьв. Мих. в Бівердейл, Па. І. Валко, предс., П. Ковальский, кас., М. Сентеляк, секр. Міт. в кожду другу неділю місяця. Адр.: Mike Senteliak, Box 1042, Beaverdale, Pa.

Від. 127. Бр. сьв. О. Николая в Бофало, Н. Й. Ник. Буката, предс., Василь Шелесть, кас., Ст. Козій секр. Мітинґи відбувають ся в другу неділю по першім. Адрес: N. Bukata, 24 Gay St., Buffalo, N. Y.

Від. 128. Бр. сьв. Андрея в Лорейн, О. І. Возняк, предс., П. Козимчак, кас., А. Русенко секр. Міт. в неділю по 15-тім. Адр.: A. Rusenko, Box 125, Lorain, Ohio.

Від. 129. Бр. сьв. О. Ник. в Сайксвил, Па. Н. Домбровский, предс., І. Кантор, кас., С. Прочко, секр. Міт. в другу неділю по першім кождого місяця. Адр.: S. Proczko, Box 78, Sykesville, Pa.

Від. 130. Бр. сьв. Фльора і Лавра в Пітсбурґ, Па. Т. Ґут, предс., Т. Волчко, кас., П. Кульчицкий, секр. Міт. в першу неділю по першім. Адр.: P. Kulczycki, 1210 Bingham St. Pittsburg, Pa.

Від. 131. Товариство „Заокеаньска Україна" в Бофало, Н. Й. Радчук Василь, предс., А. Грегуба кас., В. Мельник секр. Мітинґи відбувають ся в салї під ч. дому 124 Amherst St., Адр.: W. Melnyk 415 Amherst St., Buffalo, N. Y.

Від. 132. Товариство „Січ" в Мікіспорт, Па. Ілько Гайдук, предс., Д. Сова кас., П. Пастирнак, секр. Міт. відбувають ся в суботу по 15-ім в гали церковній. Адр.: P. Pasternak, Box 82 McKeesport, Pa.

Від. 133. Бр. сьв. О. Николая в Нюарк, Н. Дж. М. Цюпрак предс., Д. Грицей кас., Д. Іванишин, секр. Міт в першу суботу по 10-ім. Адр.: A. Iwanyszyn, 43 Rankin St., Newark, N. J.

Від. 134. Бр. сьв. Ник. в Ернест, Па. Ю. Спонток, предс., М. Кузьмович секр., М. Тартін кас., Міт. в 2-гу неділю місяця. Адр.: G. Spontak, Box 7, Ernest, Pa.

Від. 135. Бр. сьв. Георгія в Смок Рон, Па. Н. Лавер, предс., М. Мандзяк, кас., А. Клим, секр. Мітинґи відбувають ся в другу неділю по першім. Адреса: Anthony Klym, Box 26, Smoke Run, Pa.

Від. 136. Тов. „Січ" в Карнеґі, Па. Я. Гойсан, предс., Гн. Пенгрин кас., В. Касків секр. Міт. в неділю по 8-ім. Адрес: W. Kaskiw, Box 263, Carnegie, Pa.

Від. 137. Бр. сьв. Георгія в Вест Ситі, Па. Ів. Чуль, предсід., П. Манцьо, кас., І. Горох, секр. Мітинґи відбувають ся в другу неділю по першім в гали П. Манька, 616 Ingham Av. Адреса братства: J. Horoch, 619 Center St., West Seneca, N. Y.

Від. 138. Товариство Івана Наумовича в Філяделфії, Па. К. Смакула, предс., І. Боднар, кас., С. Мурянка, секр. Мітинґи відбувають ся в трету неділю місяця. Адрес: S. Murianka, 3 R. 213 Poplar St., Philadelphia, Pa.

Від. 139 Бр. Пр. Богор. в Ойл Ситі, Па. Петр. Бурак предс., Андр. Бурак кас., Й. Романчак секр. Міт. в 2-гу неділю по першім. Адр.: Jos. Romanczak, Box 476, Oil City, Pa.

Від. 140. Бр. сьв. Арх. Мих. в Йонґставн, О. К. Шелевач, предс., Ст. Гринько, кас., Ілько Сушко, секр. Міт. в 2-гу неділю по першім. Адр.: I. Suszko 1125 W. Ryan Ave., Youngstown, O.

Від. 141. Бр. сьв. О. Ник. в Литл Фалс, Н Й. І. Корчиньский, предс., В. Млічковский, кас., Ст. Городиский, секр. Міт. другої неділї по першім. St. Horodynsky, 110 Furnace St., Little Falls, N. Y.

Від. 143. Бр. сьв. Димитрія в Віндбер Па. А. Лишеґа пред., Ю. Боклах, кас., Ст. Мацко, секр. Міт. послїдної неділї в місяцю. Адр.: St. Macko, Box 277, Windber, Pa.

Від. 144. Тов. Тисьмениця в Ню-Йорку. Д. Підлуский, предс., Л. Угорчак, кас., М. Угорчак, секр. Мітинґи відбувають ся кождої першої і третої суботи в місяцю під ч. 134 „Tompkins Square Hall" E. 7-th St. Адр: Mich. Uhorczak, 205 E. 4th St. New York, N. Y.

Від. 145. Бр. Неп. Зач. Пресьв. Бог. в Алтона, Па. Ф. Сенків предс., М. Рабак кас., Ів. Кучаповский секр. Адр.: John Kuchapowskyj, Box 572, Altoona, Pa.

Від. 146. Бр. сьв. П. і П. в Мікісракс, Па. Ст. Блажовский, предс., Р. Шевчик, кас., Й. Фаль, секр. Міт. 3-тої неділї по першім. Адр.: Jos. Fal, 102 Orchard St., McKees Rocks, Pa.

Від. 147. Бр. сьв. Арх. Мих. в Алентавн, Па. П. Вахна, прсд., М. Брудняк, кас., Д. Клеман, секр. Міт. що третої неділї по пол. о 4 год. Адр.: D. Kleman, 217 Tilchman St., Allentown, Pa.

Від. 148. Бр. сьв. О. Ник. в Калїфорнії, Па. Іван Бриндзя прд. Н. Бибель кас., Д. Кіра секр. Мітинґи в кожду першу неділю по першім. Адр.: D. Kira, Box 32, California, Pa.

Від. 149. Бр. Пресьв. Богородиці в Вест Сенека, Н. Й. Т. Петришин, предс., М. Миськів, кас., П Канцар, секр. Мітинґи по 10-ім в неділю. Адр.: Peter Kancar, 529 Ingham St., West Seneca, N. Y.

Від. 150. Бр. сьв. О. Николая в Ірвона, Па. П. Дорошич предс., М. Паславский кас., Алек. Сікоряк, секр Адр.: A. Slkoriak, Box 55, Rosebud, Pa. Clearf. Co.

Від 151. Бр. пресьв. Діви Марії в Алентавн, Па. Євка Заморска, предс., М. Осейчук, кас., Паранька Трач, секр. Адрес: c/o Rev. Nestor Dmitrow 720 2nd St., Northampton, Pa.

Від. 152. Бр. Пр. Бог. в Гомстед, Па. М. Греха пред., А. Югаш кас., М. Болойк секр. Адр.: M. Boloik, 541 4th Ave., Homestead, Pa.

Ali. 153. Бр. сьв. О. Ник. в Бервик, Па. Ник, Слєпко, предс., Ів. Бурлич, кас., А. Мацко, секр. Міт. по 10-ім в неділю. Адр.: And. Macko, 315 Station B. West Berwick, Pa.

Від. 154. Бр. сьв. П. і П. в Ню Брітейн, Конн., П. Зятик, сек., Мітинґи відбувають ся кожду першу неділю в місяци. Адр.: M. Ziatyk, 24 Clark St., New Britain, Conn.

Від. 155. Товариство Запорожска Січ в Перт Амб., Н. Дж. Предсїдатель Семен Вархол, предс., П. Кріп, кас., К. Пелешак, секр. Мітинґи другої неділї в місяцю. Адрес: K. Peleshak, 706 State St., Perth Amboy, N. J.

Від. 156. Братсво сьв. Петра і Павла Шатерой, В. Ва. Йосиф Федро, предс., Кирило Карляк, кас., Іван Савкулич, секр. Адр.: John Sawkulycz, Box 103, Chattaroy, W. Va.

Від. 157. Братство сьв. Димитрія, мира, Ню Кенсінґтон, Па. Ванога, Pa.

Від. 158. Братство сьв. Володи-Донора, Па. Петро Ятчишин, предс., Теодор Кіньо, касієр., Бритейн, Конн. Вас. Ковальсиль Калиновский, предс., Василь Кузьмиха, кас., Петро Кузьмиха, секр. Мітинґи в другу неділю по першім. Адр. Peter Kuzmyha, Box 675, New Kensington, Pa.

Від. 159. Братство сьв. Петра і Павла в Геркімер, Н. Й. Михайло Бурчицкий, предс., Мих. Шеремета, кас., Северин Середа секр. Мітинґи другої неділї по першім. Адр.: 231 Perry St., Herkimer, N. Y.

Від. 160. Братст. сьв. Юрія в Jamaica, L. I., N. Y. Лко. Притика, предс., Петро Болюх, кас., Стефан Бергун, секр. Мітинґи в неділю по десятім. Адр.: Steph. Werhun, 121½ Rokaway Road, Jamaica, L. I. N. Y.

Від. 161. Братство сьв. Петра і Павла, Товер Ситі, Па. Іван Васько, предс., Михайло Люсекр. Адр.: Mich. Luta, Box 3, Tower City, Pa.

Від. 163. Товариство Зоря в Edmonton, Alta., Can. Лазорук Ґабрієль, предс., Павло Рудик, кас., Василь Семака, секр. Адреса: Semeka Wasyl, 413 Izabella St., Edmonton. Alta. Canada. Мітинґи відбувають ся другої неділї по 1-м.

Від. 164. Бр. сьв. Йоана Хрестителя в North Hadley, Mass. Іван Яцишин предс., Ілько Бак кас., Гілєр Бішко секр. Мітинґи відбувають ся третої неділї в місяцю в гали п. Г. Бішка. Адр.: Harry Bishko, Box 132, North Hadley, Mass.

Від. 165. Бр. сьв. Йоана Богослова в Пітсбурґу, Па. Сенько Дволїт предс, Пилип Бабіцкий кас., Іван Паславский секр. Мітинґи відбувають ся в трету неділю по 1-шім в гали Просьвіта під ч. 109 7-th St. Адр.: John Paslawski, 1212 Gorman Alley, Pittsburg, Pa.

Відд. 166. Бр. сьв АА. П. П. в Барнесборо, Па. Л. Гуфрей предс.. М. Чорний кас., І. Ґуфрей секр. Мітинґи в першу неділю по першім. Адр.: John Gufrej, Box 27, Barnesboro, Pa.

Відд. 167. Бр. сьв. АА. П. П. в Cumbola, Pa. В. Шпунар пр., Й. Алекс кас., С. Грабар секр. Мітинґи в першу неділю по першім. Адр.: Sem. Grabar, Box 36, Cumbola, Pa.

Відд. 168. Бр. сьв. О. Ник. в Amsterdam, N. Y. К. Юрчевич предс., Н. Рельо кас., Д. Михальчишин секр. Міт. в першу суботу по першім. Адр.: D. Mychalchyshyn, 41 Milton St., Amsterdam, N. Y.

Відд. 169. Бр. сьв. Ів. Хрестит. в Скрентон, Па. І. Дросель предс., А. Мартин кас., П. Госдулич секр. Мітинґи першої неділї в місяци. Адр.: Peter Gosdulich, 440 Alder St., Scranton, Pa.

Відд. 170. Бр. сьв. Ів. Хрестит. в Chauncy, Pa. (Luz. Co.). М. Ільчук предс., М. Яремко кас. В. Чемериньский сек. Мітинґи відбувають ся другої неділї по 1-ім в гали І. Терпливець.

PIERCE ROBERTS, M. D.
Години урядові: 7—9 рано, 1—3 пополудни і 7—9 вечер. 20 Dec. 07
25 E. Coal St., Shenandoah, Pa

СВІЙ До СВОГО!
Хто хоче дістати добру роботу, нехай не шукає за нею по жидівских емплойментових офісах. Так жінки як і мужчини в кождій хвили дістануть добру роботу у 39-47
.....I. R. Maciak & Co. .....
65 Sussex St., Jersey City, N. J.

Веселих Сьвят!
Рускі переписні листки (посткарти), з желанями Різдвяних Сьвят і Нового Року, продають ся 12 за 30 цнт.; артистично виконані, ріжнокольорові: 6 за 25 цнт. 46-51
Таких гарних посткарток ще-сьте не бачили в Америці, проте спішіть з замовленем поки час на адресу:
Ruska Knyharnia, Box 123, SCRANTON, PA.

ПОЗІР! ПОЗІР!
Звертаємо уваву усїх Вп. Родимцїв, що одиноким управненим до пересилки гроший на стейт Коннектікот є
ГАВРИЇЛ ДЗЯДИК,
130 Main Str., Derby, Conn.
який є нотарем публичним і має кавцію в стейтї в сумі 10.000 долярів.
У всякій справі удавайте ся лиш до него. Він виробляє повновласти, контракти купна і продажи і т. д. Полагоджує справи військові як увільненя від асентерунку, контролї, вправ і т. п. Продає шифкарти на всї лїнії корабельні. Міняє і пересилає гроші до всїх країв. Провадить робітниче бюро у якім мож дістати всїлякі роботи.
Тому, Родимцї, проч з чужими а удавайте ся лиш до:
GABRIEL DZIADYK,
130 Main Str., Derby, Conn.

THE DERBY SAVING'S BANK
DERBY, CONN.
Інкорпорований 1846.
Депозитів.....$4,152,296.61
Надвишка.....$457,379.00
Має 9153 депозитів.
Впозичає малі підручні банки своїм депозиторам.
Допозити вложені на або перед 10-им кождого місяця приносять процент як за повний місяць.
Позички удїлені на Real Estate колектує з долини. 37—10

Ся гарна годинка $3.75
Пришлїть своє імя і адрес а ми пішлемо вам годинку з ланцушком за послїплатою (C. O. D.). Має прекрасний верш і добре час. Ланцушок позолочуваний. 20-лїтна ґваранція. Годинки мужескі і женскі.
M. C. FARBER, Dep. 37, 225 DEARBON ST. CHICAGO, ILL.

ПЕРШИЙ НАРОДНИЙ БАНК
в Шенандорі, Па.

Капітал	$100.000.00
Надвишка	150.000.00
Нероздїлені зиски	22.437.34
Депозити около	1.000.000.00

Банк сей має найбільшу надвишку зі всїх банків в Шенандорі.
Уряд Злучених Держав переховує в нїм свої гроші.
Банк отворений від 9 рано до 3-ої пополудни.
Принимає вклади від доляра почавши.
Хто хоче, аби єго гроші приносили процент, нехай їх вложить до
Першого Народного Банку в Шенандоа, Па.

Frank Posluszny
Готельник
Найлїпші тутешні і імпортовані напитки.
Пиво довозить до дому, не треба носити на плечах.
Телефони:
Bell 39—J Hemlock
P. & A. 41 South
1109 Carson St
PITTSB

HUGH C. LEE
карпентер і контрактор
виконує всїлякі роботи і направки
130 Main St.
Derby, Ct. 48—

ЧИТАЙТЕ! ЧИТАЙТЕ! ЧИТАЙТЕ!

Спис книжок, які продаємо:

* Америка.....15 ц.
* Ангел та пустельник і т. і. 15 ц.
Біблія Велика.....2 дол.
Борба кляс і чому робітники орґанізують ся.....15 ц.
* В Старім і Новім краю...25 ц.
* Гріхи міліонерів і т. п. С. 7 15 ц.
Дещо з історії православної місиї в Америці.....10 ц.
Дещо про зьвірята.....30 ц.
* Дві левади і т. п. С. 5....15 ц.
* Дорога любови, то Божа дорога С. 6.....15 ц.
Драгоманів.....15 ц.
* Еміґрант.....15 ц.
Журавлї.....10 ц.
Житє Ісуса Христа....1.50 дол.
* Житє, зарібки, орґанізації і т. п. в Спол. Державах.. 15 ц.
За красою.....[illegible] дол.
Земельне питанє.....15 ц.
Зуб за зуб.....10 ц.
* Казки про Жидів.....15 ц.
Історія Руси з обра[illegible]..10 ц.
Капітал і праця.....15 ц.
* Книжка Рахункова.....50 ц.
Марія.....10 ц.
*Многострадальний народ, огляд історії україньского народу.....20 ц.
*Н[illegible]ерненці Грішник....20 ц.
Народний рух австро-угорских Русинів.....15 ц.
Новий Завіт.....4 дол.
Образки і загадки.....10 ц.
Оповіданя.....15 ц.
Оповід. про заздрих богів 10 ц.
Пестрі звуки.....75 ц.
Про відступників від рос. православія.....10 ц.
* Про нутро землї.....25 ц.
Підземні скарби.....25 ц.
Покуса.....10 ц.
Псалтир.....1 дол.
Розмова Поляка, з Русином 10 ц.
Руско-англійский словар. 20 ц.
* Релігійні вірованя старинних народів.....20 ц.
Смерть.....10 ц.
*Стародавні казки та оповіданя.....15 ц.
*Степові люде.....15 ц.
*Страйк.....20 ц.
*Стріляй на смерть, робітнича драма.....15 ц.
Унія в Америці.....20 ц.
*Хто з чого жиє.....15 ц.
* Які то є люди на земли з 20 образками.....50 ц.
* Як мужик ходив до царя правди шукати.....15 ц.
* Через кордон.....15 ц.

Пишіть на адрес:
Swoboda, 184 Hudson St., New York

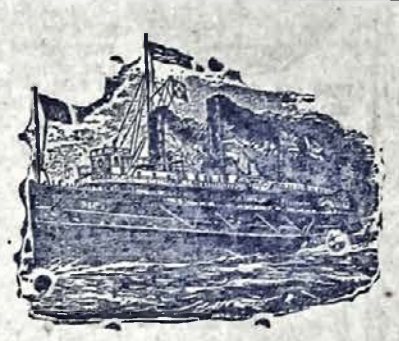
Перший Руский Банк
КАНЦЕЛЯРІЯ
Рільно-Нотаріяльна
ПЕТРА ШЕВЧИКА
— в —
NIAGARA FALLS, N. Y.

Висилка гроший на цїлу кулю земску під гваранцією. Гроші зістають виплачені найдальше до 14 днїв.
Спродажа шифкарт на всї корабельні лїнії.
Залагоджене справ військових.
Вирабляю повновласти, контракти купна і продажи.
Продажа лотів, домів і фарм в Злучених Державах і Канадї на добрих услівіях. Лоти від 150 до 2000 долярів.
Братя Русини! Не будьте лакомі на дурнички і дарунки ріжних пройдисьвітів агентів, що обіцяють вам гори долини а ви за тоє мусите нераз дорого заплатити. Удавайтесь в кождій справі до чоловіка чесного, що провадить свій інтерес вже більше 12 лїт.
Філії Канцелярії: Box 164 Yatesboro Pa.; Box 96 Connorville, O.; 3827—4th Ave. Altoona, Pa.; 9 Rushton Place Waterbury, Conn.
Всї листи адресуйте так:
PETER SZEWCZYK, 1223 E. FALLS ST., NIAGARA FALLS, N. Y. 23—

ДАРОМ! ДАРОМ!
Золотий годинник вартости 23·00 долярів.
THE EUROPEAN TOBACCO CO. в Ню-Йорку має оголосити факт в цїлих Сполучених Державах, що отворили свій Ню-Юрский офис і тепер єсть в можности достарчити Европейцям в тім краю їх улюблені ґатунки тютюну, котрі звикли були курити в Европі. Маємо намір роздати даром кілька золотих годинників в кождій околици Сполучених Держав особам, котрі будуть нам помагати оголосити нашу компанію межи своїми приятелями. Першим 1000 особам, замавляючим за 6 дол. нашого тютюну, дамо наш гарний, золотий годинник, ґварантований на 20 лїт, цїлком даром. Пішлемо Вам по трохи тютюну з кождого рода, т. є: австрийского, босняцкого, турецкого, росийского і герцоґовиньского, ті ґатунки, котрі звичайно курилисьте в Европі, такі, що не щипають язика, або справляють болїнє горла, або чинять Вам кваси в жолудку.
Можете дуже легко відпродати наш тютюн. Декотрі з наших костумерів писали нам, надміняючи, що відпродали за 6 дол. нашого тютюну в перших днях по одержаню.
Замовляйте в сей час, на задаток надішлїть 50 цнт. (марками), а ми пішлемо до найблизшого вашого експресового офису 6 дол. вартости нашого тютюну і годинник в тій самій пачці. Оглянїть перед заплаченєм, єсли всьо вдоволить Вас, заплатїть експресовому аґентови решту 5·50 дол., а годинник і тютюн є ваш. Єсли але надішлете нам цїлу належитість в гори через Money Order або в реґістрованім листї, пішлемо Вам даром осібну премію, гарний золотий ланцушок вартости 2·50 дол. В кождім случаю очікуємо в замін за тоті цїнні премії, котрі даємо Вам даром, що будете поручати наш тютюн вашим приятелям, рівнож подайте імя і адрес нашої фірми, щоби в будучности знали, де замавляти улюблені ґатунки тютюну.
Адресувати: European Tobacco Co, 33 Leonard St., Dept. 51 New York.

ТОВАРИСТВО ТОРГОВЕЛЬНО ПРОМИСЛОВЕ
„Сокільский Базар"
стоваришене зареєстроване з обмеж. порукою у Львові.
Вписове 2 кор. Удїл 25 кор. Стопа процентова від вкладок 5 пр.
I192
ПРОДАЄ:
Вишивані сорочки від 2—5 долярів Вишивані обруси 10—20 дол. Ланцушки з пацьорків по 1 і 2 дол. Пояси з пацьорків від 2—5 дол. Гуцульскі киптарі від 5-10 дол. Гуцульскі фартухи від 1-5 дол. Козацкий мундур від 25-100 дол. Сокільский мундур від 12-20 дол. Козацкі шапки від 1-2 дол. Гуцульскі вироби з дерева вибивані пацьорками, як тарелї, пушки, коробки -- цїни ріжні. Портрети крейдкові з фотоґрафії по 3 доляри. Переписні картки україньскі окрашені вишивками, Сьвяточні і інші по 2 центи. Картки з гербом України Лев і св. Михайла по 4 цнт. Такі самі портрети по 20 цнт. Портрети Шевченка Хмельницкого і инші в рамах по 10 дол. Україньскі моноґрами до гафту цїла книжка 345 моноґрамів 3 дол. Книжки до вишиваня доляр і пів.
Замовлені річи висилаємо зараз, на порто належить прислати За посилку 5 Kg. платить ся 1 дол. Русини! жадайте від купців наших товарів. Льокуйте гроші на ощадність в нашім Тов.
Дирекция Тов. Сокільский Базар у Львові ул. Руска Ч. 20.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

ПРОДАЮ І КУПУЮ ФАРМИ ЛОТИ І ХАТИ.

Най би ти був хоч де, то я ти можу продати і купити. Лоти мож купити в добрім положеню ще тано: всего $20 готівки а решту на легкий виплат. Заробок певний, бо місто ще лиш ся зачинає будувати.

Хто їде до Едмонтону то най шукає мене на адрес котрий я подаю я на стацію не ходжу і най уважає аби го хто не здурив бо є їх досить, по руски знає хоть хто.

G. Krikevsky,
223 Hamilton Ave.,
Edmonton, Alta, Canada.

GERMAN SAVINGS & DEPOSIT BANK

Капітал і Надвишка $700.000.00
Депозити 4.700.000.00

Пересилає також гроші до краю, продає шифкарти, виробляє контракти, полагоджує справи військові, а від вложених гроший платить 4 процент.

Банк сей затверджений ґовернером стейту.

Розмовитесь в нім по руски.

Corner 14th & Carson Sts., Pittsburg, Pa.

Стефан Рябець

має у себе найлїпші напитки, циґари і папіроси. Має також добре заряджену ґросерню.

— СПРОБУЙТЕ! —

Mahanoy Plane, Pa.

K. G. CIESLAK,

ФОТОГРАФ.

Сли хочете з малої фотографії зробити великий портрет, то пришліть менї малу фотографію, а я Вам з неї зроблю таку велику як лиш хочете.

2737 PENN AVE.,
12th & CARSON STS. S. S.
PITTSBURG, PA.
710 BRADDOCK AVE.
BRADDOCK, PA.

THE FIRST NATIONAL BANK
OF MINERSVILLE, PA.

Капітал $50.000.00. Надвишка і нерозділені зиски $93.000.00

Заснований 1864 року.

Найстарший Народний Банк в Скулкил Кавнті.

Провадить загальний банковий бизнес. Видає міжнародні моні ордери, драфти і пересилає гроші до всїх частий сьвіта Позичає гроші на реальности. Депозити сего банку подвоїлись протягом послїдних 5 лїт і виносять тепер около $500.000.00.

Гроші пересилає через фірму Knauth Nachod & Kuhne, New York, N. Y.

Dr. J. SZLUPAS,
1419 N. Main Ave.,
Scranton, Pa.

Можна его бачити в офисї:
від 8-ої до 10-ої год. рано,
від 2 ої до 4-ої попол.,
від 7-ої до 10-ої вечер.
Old P'hone 1269—B

Dr. Teofil A. Starzynski
ЛЇКАР.

Лїчить всїлякі хороби, жіночі, мужескі і дїточі — совістно.

Вилїченє, єсли можливе, ґварантує.

Години урядові:
від 8 до 10 рано,
від 12 до 3 пополудни,
від 7 до 9 вечер.
95, 15th Str. S. S.
PITTSBURG, PA

HOWARD ALBERT,
Аптикар.

Продає всїлякі лїки по найнизших цїнах. Лїки Севери.

ЛАНСФОРД, ПА.

Harry E. Paul.

Робить камінні нагробники, хрести, памятники.

Ріг Пайк і Маркет улиць,
ПОРТ КАРБОН, ПА.

ДОКТОР ШТАИН.

Урядує: від 8 до 10 рано, 1 до 3 по обідї, 7 до 9 вечер.

18 E. Oak St., Шенандоа, Па.

ДОКТОР ҐРУЛЕР.

Застати его можна в офисї від 8 до 9 рано, 1 до 3 по полудни, 7 до 9 вечер.

30 E. Lloyd St., Шенандоа, Па.

Dr. E. J. LARKIN
Дентист. 40-08

Офіс отворений від 7-ої рано до 8 ої пополуд. В недїлї від 10-ої год. рано до 12 полуд.

24 Elizab th Street, Derby, Conn

ВСЇ РОБОТИ ҐВАРАНТУЮТЬ СЯ.

Офіс коло Derby Gas Company.

ІВАН Ґ. ПІСТЕЙ, 37-50
Словеньский, руский, польский
Погребник і бальсамовник.

Керичі на весїля, хрестини, похорони та иньші тим подібні случаї завсїгди на поготовю. — Телефон 563.

18 Jersey St. ANSONIA, CONN

РУСИНИ! Сли хочете дістати добру і тану домовину і щоби похорон виносив Вас як найтаньше, удайтесь до:

JOSEPH COLWELL,
180 MAIN STREET,
DERBY, CONN.

Telephone Calls Office 52—2.
,, ,, House 18—2.

А подякуєте і пізнасьте чесного чоловіка.

HERMAN SCHULTZ,
Контрактор і будівничий.

Всї роботи полагоджує сей час і точно, як також подає цїни на всїлякого рода роботи. 36

АДРЕС:
Housatonic Ave., Derby, Conn.

МУЖЕСКІ І ЖЕНЬСКІ ФАСОНИ. 46-6

35.00 дол. Годинник на кредит!
Тілько 1.00 дол. місячно. 10 місяців часу до заплаченя.

Найбільша спосібність яка була коли. Той зиґарок має грубо позолочувані окладинки, красно вироблені, в найновійшім стилю. Суть ґварантовані на 25 лїт. Можна собі вибрати до вподоби осередки Elgin, Waltham, Hampden чи Tavannas. Тоті осередки суть найлїпші і тримають реґулярно час, їх добрість є знана всїм. Найновійші вироби їх на неограничений час цїлком задовольняючі, красні 35.00 дол. зиґарки офіруємо за 17.50 дол. Гроший не жадаємо наперед, вишлемо вам для огляненя до вашого найблисшого експресового офісу. Єсли сподобаєсь вам се найбільше тане купно в теперішнім часї, то заплатіть на експресї 7.50 д. і за посилку а аґент дасть вам годинку. Решту се є 10.00 дол. будете платити по 1.00 що місяця. Ми вам кредитуємо Неберем жадної забезпеки, тілько звичайний ордер на письмі, що хочете зиґарок і що заплатите за него. Запамятайте, щосьте посїдателем зиґарка, платячи за него. Кождому, хтоби хотїв заплатити від разу за сей зиґарок дамо за 15 75 д.

Excelsior Watch Co. 1004 Central Bank Bldg., Chicago, Ill.

The OLIVER Typewriter

МАШИНА ДО ПИСАНЯ З ВИДНИМ ПИСЬМОМ.

Найлїпша клявятура. Нагороджена всюди. Катальоґи даром. Пишіть по ню на адрес:

THE OLIVER TYPEWRITER CO.
310 Broadway, New York, N. Y.

Оден з найбільших броварів в Америцї.

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЄВИЙ СПОСІБ, БЕЗ ВСЯКИХ ПРИМІШОК.

Хто лиш раз покоштує сего пива, то иншого вже не буде пити.	Голова від него нїколи не болить, бо есть здорове і поживне.

НЕ ТРЕБА ЄГО ЗРЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
436 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.

Telephone calls. General Office 2333.
Night Call 4854

TELEPHONE 2085 ORCHARD.

ІЛІЯ РОЗЕНТАЛЬ
РУСКИЙ АДВОКАТ
404 GRAND St. NEW YORK.

БАНК РУСКИХ ЕМІГРАНТІВ

Заінкорпорований в Стейтї Ню Джерзі. Капітал 50.000.00 д.

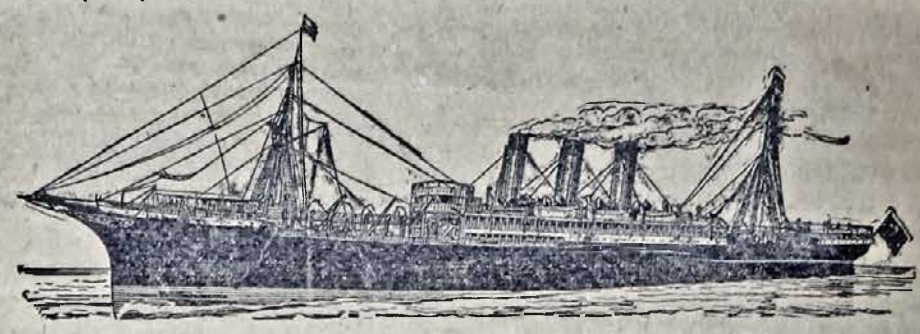

184 Hudson St., New York, N. Y.

Банк сей залагоджує слїдуючі справи:

1) **Пересилає гроші** до всїх країв і держав сьвіта по цїнах можливо найтанших і як найскорше.

2) **Продає шифкарти** на ріжні лїнії корабельні до старого краю як також з краю до Америки по тих самих цїнах, що і самі компанії по своїх головних офісах в Ню Йорку.

3) **Виробляє повновласти,** контракти купна і продажи заосмотрені підписом конзуля; перепроваджує процеси спадкові, інтабуляції, екстабуляції, колєктує гроші і взагалї перепроваджує всякі инші справи зі судами і старокраєвими властями при помочи звісних старокраєвих нотарів і адвокатів.

4) **Полагоджує справи військові,** як: увільненє від асентирунку, військової контролї, увільненє від вправ і т. п.

5) **Вирабляє пашпорти** для ситизенів виїзджаючих до краю.

6) **Дає поради в процесах** против компаній в разї налїцтва, смерти, невиплаченя пейди і в других правних американьских справах.

7) **Міняє гроші** — старокраєві на американьскі і американьскі на краєві після біжучого курсу.

Кромі сего Банк Руских Емігрантів готов служити порадою і інформаціями також в других справах, особливо тим, котрі приїзджають до Ню Йорку а не суть обзнакомлені з містом. Банк Руских Емігрантів вкладає гроші на процент до американьских і краєвих банків.

Десята часть з чистого доходу Банку Руских Емігрантів призначена на Руский Народний Еміґраційний Дім в Америцї.

З поважанем

Дирекція: Г. Дзядик предс., А. Савка місто-предс., К. Кирчів кас., С. Ядловский секр.

Адрес: R. Publishing & Exchange Co.
184 Hudson St., New York, N. Y.

SOCIALISM is the coming issue in politics. You may be for it or against it, but in either case you need to understand it, and so you need to read

The International Socialist Review

Ask your newsdealer for it or send 30 cents for a three month's subscription and a copy of Socialism and Farmers. No free copies.

CHARLES H. KERR & COMPANY, Publishers
56 FIFTH AVENUE, CHICAGO

Вироби брацкі, машлї, шапки, відзнаки, хоругви, уніформи. Цїнник і пробки висилає даром.

Можете писати до нас по руски, словеньски або польски.

R. H. MORGAN, 13 N Main St., Shenandoah, Pa.

MERCHANTS NATIONAL BANK
Шенандоа, Па.

Капітал 100.000.00 дол.
Надвишка 120.000.00 дол.

Депозити визше пів мілїона долярів.

Се є NATIONAL BANK чартерований Урядом Злучених Держав і під безпосередною контролею тогож уряду.

Є се одинокий Банк в Шенандоа, Па. що має свій власний будинок, в якім містить ся почта.

Вкладайте гроші до того Банку а дістанете від них процент. Банк сей виплачує що року тисячі долярів проценту своїм костумерам, котрі мають в нїм свої гроші.

Там розмовляє ся по руски.

Merchants National Bank
на розї улиць Мейн і Лойд,
Shenandoah Pa.

ВИЛІЧЕНИХ -- 5789 -- ВИЛІЧЕНИХ

число то єсть найлутшим доказом успішного лїченя наших і шести славних лїкарів на слїдуючі болїзни:

катар жолудка, кашель, розстрій нервовий, вади серцеві, малярия, блїдниця, запаленє легких, хронїчні болїзни жолудка, ревматизм, біль голови, брак апетиту, випаданє волося, біль горла, глухота, запаленє нирок, спухлина, рани, біль уший, гемороїди, онанізм, сифілїс і иньші секретні болїзни, як у мущин, так і у женщин. — Наші лїкарі лїчать всї тії болїзни своєю специяльною методою і специяльними лїками. — Кождий з Вас чуючи ся слабим на одну з висше вимінених болїзней нехай явить ся лично, або опише нам як найдокладнїйше по руски свою слабість і єсли ми по збаданю її підоймемось лїчити болїзнь уступить, тому що доси нїхто з шукаючих у нас помочи не завів ся, а число 5789 вилїчених єсть найлутшою ґваранциєю, що Ви будете вилїчені, єсли наші лїкарі підоймуть ся Вас лїчити. Тому не тратьте тяжко зароблених гроший на недоучених, або несовістних лїкарів, але шукайте помочи там, де і дїйсно знайти можете. Наші лїкарі мають образованє лїкарске і довголїтну практику на заграничних клїнїках, де тії хороби докладно переслїдили і знають як поступити в кождім случаю болїзни. — Схаменїть ся всї ті, котрі до того часу віддавали свій гріш нужденним лїкарам і зверніть ся до нас, щоби пересьвідчитись о правдї слів наших. — Наші лїки віддають вже по пяти днях нечувані усьпіхи, чого найлутшим доказом суть подяки вилїчених, котрі жадаючому даємо до перечитаня.

Пишіть по нашу книгу: „ПРАКТИЧНИЙ ЛЇКАРСКИЙ ПОРАДНИК“, котру одержите безплатно. 47

AMERICA EUROPE CO. 161 COLUMBUS AVE
NEW YORK.

Офіс відчинений від 9 до 12 рано і від 2 до 6 вечер, в недїлю від 9 до 12 рано.

„EMPIRE SPECIAL“ in 23 JEWELED
Добрий Колїйовий Годинник.

Найлїпший зиґарок, колинебудь офірований за таку цїну, спеціяльно вибирані камені, добрий реґулятор. Правдиві срібні окладинки. ҐВАРАНТОВАНИЙ на 30 ЛЇТ. Один з найстарших зиґармістрів пішле сей годинник на якунебудь адресу за отриманем 5.25 дол. або за послїплатою до вашого найблисшого офісу експресового до осмотреня его. Єсли неподобаєсь вам — не платїть, але єсли зауважаєте, що зиґарок рівнає ся 35 00 дол. колїєвому зиґаркови заплатїть на експресї 5.25 і кошт пересилки. Один зиґарок даром як купите шість. Катальоґ за дармо. Адрес: R. A. FRETER, 52 Dearbon St., Chicago, Ill.